

Obec Velké Dravce, 985 42 Velké Dravce 240, IČO 00316512
Email: obecvelkedravce@gmail.com,
Tel.: 047/43 73 122, 0908 249 931

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na roky 2023 – 2030

Velké Dravce, 2023

Zámer spracovania PHRSR Obce Veľké Dravce

Tabuľka č. 1

Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Dravce na roky 2023 – 2030
Forma spracovania	Externými odborníkmi a zástupcami samosprávy, v zmysle zákona 309/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a platnej Metodiky
Riadenie procesu spracovania	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt spracuje pracovná skupina zložená z externého odborníka a volení zástupcovia Obce Veľké Dravce • Občania budú informovaní prostredníctvom úradnej tabule • Podnikateľské subjekty a neziskové organizácie budú oslovené ohľadne spolupráce
Obdobie spracovania	August 2022 – Júl 2023
Financovanie spracovania	Spracovanie bude financované z projektu „Podpora rozvoja a optimalizácie verejných politík v samosprávach okresu Lučenec“ (Európsky sociálny fond, OP Efektívna verejná správa), kód projektu: 14011APX2

Časový harmonogram spracovania dokumentu

Tabuľka č. 2, rok 2022

Mesiac	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Úvod						
Analytická časť						
Stratégia obce						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Podporné kapitoly						

Tabuľka č. 2, rok 2023

Mesiac	I-IV.	III-IV.	IV-V.	V-VI.	VII.
Úvod					
Analytická časť					
Stratégia obce					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Podporné kapitoly					

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO

Tabuľka č. 3

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Úradná tabuľa			
Miestny rozhlas			
Listy/pošta			
Elektronická pošta			
Tlačená verzia PRO			
Elektronická verzia PRO			
Verejné zasadnutie pracovnej skupiny			
Využitie nezávislého facilitátora			

Zoznam členov pracovných skupín

Tabuľka č. 4

Funkcia v strategickom plánovaní	Funkcia v pracovnom zaradení	Meno a priezvisko
Koordinátor	Starostka obce	Mgr. Viera Rubintová
Člen pracovnej skupiny	Zástupca starostky – poslanec	Bc. Dominika Bystrianská
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Jozef Červienka
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Norbert Gál
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	János Kapsa
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Pavel Kapša ml.
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Jozef Šalamon ml.
Člen pracovnej skupiny	Poslanec	Mikuláš Pregi
Metodik	Strategické plánovanie, analýzy, facilitácia	Tím EVS Novohrad

Obec Velké Dravce, 985 42 Velké Dravce 240, IČO 00316512

Email: obecvelkedravce@gmail.com,

Tel.: 047/43 73 122, 0908 249 931

OBSAH

1. ÚVOD – Základné východiská procesu tvorby a obsahu.....	3
2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ.	5
2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií.....	5
2.2. Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PRO neimplementovala.....	7
2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov.....	7
2.4. Analýza východiskovej situácie	8
2.4.1 História	8
2.4.2 Zemepisná charakteristika a prírodné zdroje.....	8
2.4.2 Výmera obce a využitie pôdy	9
2.4.3 Demografický vývoj	11
2.4.4.1 Stav a vývoj počtu obyvateľstva.....	13
2.4.4.2 Veková štruktúra obyvateľstva	14
2.4.4.3 Národnostná štruktúra obyvateľstva	15
2.4.4.4 Náboženská štruktúra obyvateľstva.....	16
2.4.4.5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	17
2.4.5 Trh práce	18
2.4.4.1 Nezamestnanosť.....	20
2.4.5 Ekonomický rozvoj (ekonomika).....	21
2.4.5.1 Obecný rozpočet	21
2.4.5.2 Malé a stredné podnikanie	21
2.4.5.3 Cestovný ruch	22
2.4.6 Sociálna infraštruktúra	23
2.4.6.1 Inštitúcie a organizácie	23
2.4.6.2 Školstvo.....	23
2.4.6.3 Sociálna a zdravotná starostlivosť.....	23
2.4.6.4 Služby.....	24
2.4.6.5 Kultúra a šport	24
2.4.6.6 Bývanie	25
2.4.6.7 Ochrana a bezpečnosť.....	26
2.4.7 Technická infraštruktúra	26
2.4.7.1 Doprava a cesty.....	26
2.4.7.2 Voda, kanalizácia a plyn	26
2.4.7.3 Elektrická energia, osvetlenie a rozhlas.....	27
2.4.7.4 Informačná spoločnosť a telekomunikácie.....	27
2.4.8 Environmentálna infraštruktúra	27
2.4.8.1 Nakladanie s odpadmi	27
2.4.8.2 Zeleň a verejné priestranstvá	28
2.4.8.3 Kvalita ovzdušia a hluk.....	28
2.4.9 Manažment a správa obce	28
2.5. Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia	29
2.6. Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie	29
2.7. Výstupy benchmarkinguv kontexte širšieho územia.....	31
2.8. Identifikácia disparít a faktorov rozvoja.....	31
2.9. Strom výziev a problémov.....	32
3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	32

3.1. Vízia rozvoja a hlavný cieľ	32
3.2. Štruktúra priorít a ich väzby.....	33
3.3. Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov	33
3.3.1. <i>Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority.....</i>	<i>33</i>
3.3.2 <i>Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PRO.....</i>	<i>33</i>
3.4. Strategický prístup pre dosiahnutie vízie	48
3.5. Partneri pre implementáciu PRO	49
4. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN	50
4.1. Nástroje na implementáciu stratégie	50
4.2. Systém monitorovania a hodnotenia napĺňania PRO.....	51
5. PLÁN VYUŽITIA ZDROJOV	53
6. RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA.....	57
7. RIADENIE IMPLEMENTÁCIE.....	57
8. ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE Z PRO	59
8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PRO pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia.....	59
8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty.....	59
8.3. Záverečná správa	59
9. LITERÁRNE ZDROJE.....	60
10. PRÍLOHY	61

Program rozvoja obce Veľké Dravce na roky 2023-2030	
Obec Veľké Dravce	
<i>Schválený: uznesením Obecného zastupiteľstva vo Veľkých Dravciach č. 34/2023, dňa 16.7.2023</i>	
Plánovacie obdobie	2023 – 2030
Schvaľovací orgán / orgány	Obecné zastupiteľstvo
Identifikácia územnej/-ných samospráv/-y, pre ktorý/-é sa dokument spracováva	Obec Veľké Dravce
Dátum schvaľovania	16.7.2023
Dátum platnosti	Od 16.7.2023 do 31.12.2030
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PRO	V zmysle tabuľky č. 4
Gestor tvorby PRO a jeho kontaktné údaje	Ing. Milan Haluška, milan.haluska@tomasovce.sk
Koordinátor tvorby PRO a jeho kontaktné údaje	Mgr. Viera Rubintová, obecvelkedravce@gmail.com
Členovia tímov logistickej podpory	Ing. Dana Rodriguez Gel'hošová Bc. Ľubica Póšová
Adresa zverejnenia PRO na napr. webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie (obcí, miest, VÚC)	https:// https://www.velkedravce.sk/
1. ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu	
1.1. Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)	
1.1.1. Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PRO	Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017
1.1.2. Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PRO	Obecné zastupiteľstvo obce Veľké Dravce
1.1.3. Partneri	Obyvatelia obce Veľké Dravce
Dotknutá verejnosť	Obyvatelia, podnikateľské subjekty, správcovia sietí, vodných plôch a vodných tokov, vlastníci nehnuteľností, neziskové organizácie
Hlavní aktéri rozvoja	občania, neziskové organizácie
Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	
1.1.4 Inštitucionalizované partnerstvá pre tvorbu a implementáciu PRO	<ul style="list-style-type: none"> • ZMON – člen Rady ZMON • MAS Partnerstvo Južného Novohradu - člen • Mikroregión Pod Bučeňom – člen • OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie – člen
1.2. Obsahové východiská	

1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PRO	Potreba tvorby PHRSR je daná Zákomom 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam povinnosť vypracovávať a aktualizovať PHRSR podľa potreby. Ďalším dôvodom je koniec platnosti aktuálneho dokumentu (2015 – 2020, s výhľadom do roku 2022) ako aj nové programové obdobie 2021 – 2027. PRO vychádzajúc zo sociálno-ekonomickej analýzy, stanovuje ďalšie smerovanie rozvoja obce, prvoradé potreby a úlohy v zabezpečení všestranného rozvoja. Vypracovanie PRO je takisto podmienkou pre využitie finančných štátnych zdrojov ako i zdrojov EÚ.
1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PRO a územnej štruktúrácie stratégie PRO	Kataster obce Veľké Dravce, Okres Lučenec, Banskobystrický kraj
1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	Partnerská dohoda SR 2021 - 2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike, Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025, Vodný plán Slovenska, Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027, H2ODNOTA JE VODA Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody a ďalšie sektorové strategické dokumenty
1.2.4. Informácia o procese participatívnej tvorby PRO	Fáza 1.– Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác – 07/2022 Fáza 2. – Prípravné práce, dotazníkový prieskum, stanovenie predbežnej vízie 08/2022 – 12/2022 Fáza 3. – Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania PHRSR – 12/2022 - 04/2023 Fáza 4. – Stanovenie vízie, strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR – 03/2023 – 04/2023 Fáza 5. – Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov – 04-06/2023 Fáza 6. – Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR – 05-06/2023 Fáza 7. – Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR – 07/2023

2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ	
2.1 Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií	
Priorita 1	
Budovanie technickej infraštruktúry	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené/čiastočne splnené – možno uviesť aj rok realizácie)
Rekonštrukcia domu smútku	splnené (rok 2019)
Vybudovanie komunitného centra	splnené (rok 2016)
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Splnené (rok 2020)
Vybudovanie multifunkčného ihriska	Splnené (rok 2015)
Vybudovanie obecného múzea	Splnené (rok 2015)
Rekonštrukcia, modernizácia základnej školy	Splnené (rok 2014)
Rekonštrukcia, modernizácia materskej školy strecha, okná	Splnené (rok 2016)
Rekonštrukcia školského dvora plot	Splnené (rok 2015)
Vybudovanie a rekonštrukcia parkovísk	Splnené (rok 2018)
Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia – LED svietidlá	Splnené (rok 2021)
Rekonštrukcia miestnych komunikácií 3 X poľné cesty	Splnené (rok 2018)
Rekonštrukcia dopr. infraštruktúry v nadväznosti na náučný chodník V. Dravce – Veľký Bučeň	Splnené (rok 2020)
Vybudovanie/rekonštrukcia parku, lavičiek lavičky + fontána	Splnené (rok 2014)
Rozšírenie kamerového systému	Splnené (rok 2015)
Rekonštrukcia miestneho cintorína	Nesplnené
Vybudovanie obecnej tržnice	Nesplnené
Rekonštrukcia zdravotného strediska	Nesplnené
Rekonštrukcia knižnice – digitalizácia	Nesplnené
Vybudovanie klubu dôchodcov	Nesplnené
Modernizácia školskej jedálne	Nesplnené
Modernizácia školského ihriska	Nesplnené
Vybudovanie verejného vodovodu	Čiastočne splnené
Vybudovanie verejnej kanalizácie	Nesplnené
Vybudovanie verejnej ČOV	Nesplnené
Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu – bezdrôtový systém	Nesplnené
Vypracovanie projektovej dokumentácie	Čiastočne splnené
Revitalizácia centra obce	Čiastočne splnené
Rekonštrukcia, modernizácia budovy obecného úradu	Čiastočne
Rekonštrukcia, modernizácia detského ihriska	Čiastočne splnené
Priorita 2	
Rozvoj ľudských zdrojov	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené)

Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí občanov v Európe; kultúrny festival (VUC); kultúrno*spoločenský festival (FKNM)	splnené (rok 2013)
Podpora/rozvoj partnerstiev obcí „Dravčania“	Splnené (rok 2015, 2018)
Realizácia vzdelávacích a motivačných programov	Plní sa priebežne
Realizácia projektov aktivizácie	Plní sa priebežne
Realizácia projektov zamestnanosti	Plní sa priebežne
Priorita 3	
Sociálno-ekonomický rozvoj obce	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené)
Realizácia projektu terénnej sociálnej práce	Plnenie trvá od r. 2011
Realizácia komunitnej práce	Plnenie trvá od r. 2015
Realizácia občianskych hliadok	Plnenie trvá od r. 2017
Tvorba prostredia pre podnikanie a investorov	splnené (r. 2021)
Realizácia zdravotníckej a opatrovateľskej služby	nesplnené
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi - MAS	Splnené/priebeha
Priorita 4	
Ochrana a tvorba životného prostredia	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené)
Vybudovanie/rozšírenie oddychových zón	Splnené (rok 2018)
Realizácia protipovodňových opatrení	Splnené (rok 2013)
Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu	Neplnené
Vybudovanie zberných miest	Nesplnené
Vybudovanie a vybavenie zberného dvora	Nesplnené
Vybudovanie skládky biologicky rozložiteľného odpadu – kompostovisko	Čiastočne splnené
Výsadba a ochrana zelene	Čiastočne splnené/ priebeha
Priorita 5	
Rozvoj cestovného ruchu a turizmu	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené)
Vybudovanie /rozšírenie náučného chodníka	Nesplnené
Vybudovanie cyklotrasy	Nesplnené
Rozvoj turistiky a agroturistiky	Nesplnené
Rozvoj služieb cestovného ruchu	Nesplnené
Priorita 6	
Podpora propagácie a informovanosti obce	
Aktivita	Stav (splnené / nesplnené)
Tvorba a vydanie obecných novín	Splnené (rok 2020)
Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach	Čiastočne/priebeha
Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov	Čiastočne/priebeha
Tvorba a aktualizácia web stránky	Čiastočne/priebeha
Tvorba propagačných materiálov pre návštevníkov	Čiastočne/priebeha

a turistov	
Programy rozvoja informačného systému v obci a regióne pre oblasť turizmu	Nesplnené

2.2 Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PRO neimplementovala

Na základe zozbieraných informácií bola vypracovaná trajektória vývoja za predpokladu, že nebudú realizované žiadne opatrenia navrhovanej stratégie PRO, tzv. nulový variant:

- Zhoršenie životného prostredia
- Zvýšenie produkcie odpadov, biologicky rozložiteľný odpad často končí v zmesovom komunálnom odpade z dôvodu absencie obecného zberného dvora,
- Zhoršenie stavu miestnych komunikácií a chodníkov,
- Zvýšenie nehodovosti v dôsledku nevybudovaných chodníkov, resp. chodníkov v zlom technickom stave,
- Zhoršenie stavu obecných budov,
- Zanedbané verejné priestranstvo,
- Zhoršená verejná bezpečnosť v obci,
- Zhoršenie kvality života obyvateľov,
- Odchod ľudí v produktívnom veku ako dôsledok zhoršenia životných podmienok v obci,
- Starnutie obyvateľstva a zvyšovanie miery ekonomického zaťaženia produktívnej zložky populácie.

Problémom malých obcí sú financie a úbytok obyvateľov. Mladých ľudí ubúda, sťahujú sa za školou a prácou do väčších miest. S veľkou pravdepodobnosťou bez strategického plánu a bez naplnenia krátkodobých, strednodobých, či dlhodobých cieľov, by čakal obec Veľké Dravce negatívny demografický vývoj a s tým spojený znížený príjem do rozpočtu. Strategické rozhodnutia by boli chaotické a využívanie verejných zdrojov neefektívne. Obyvateľstvo by bolo nespokojné a predovšetkým ekonomicky aktívne obyvateľstvo by odchádzalo za lepšími podmienkami na život. Rozvoj obce by stagnoval. Narastali by problémy ako nezamestnanosť, problémy so zabezpečením starostlivosti o obyvateľov v poproduktívnom veku a neschopnosť plniť niektoré úlohy samosprávy. Zanedbané verejné priestranstvá, nízka dostupnosť služieb, či slabé podnikateľské zázemie nepresvedčia obyvateľov, aby v obci zostali. Nasledovali by problémy, ktoré by boli oveľa ťažšie riešiteľné. Obec by sa stala neatraktívnou pre zotrvanie občanov v produktívnom veku, ktorým chýbajú služby a infraštruktúra pre ich deti a mládež – detské ihriská, lekáreň, rybník s infraštruktúrou, posilňovňa, telocvičňa, športoviská, ale aj materská a základná škola, ktoré nespĺňajú požiadavky. Nespokojnosť by zapríčinila vystaňovanie ekonomicky aktívnych občanov. Rovnako by pôsobilo aj neriešenie problémov spôsobených ekonomickou priemyselnou aktivitou, ktoré spôsobujú znižovanie kvality životného prostredia a bezpečnosti.

2.3 Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov

Potenciál obce Veľké Dravce vyplýva z daností samotnej obce. Legislatívne možnosti a systém podpory malých obcí nie je v súčasnosti priaznivý pre ich rozvoj. Kompetencií a úloh, ktoré obce zabezpečujú, neustále pribúda. Dôsledkom stagnácie rozvoja je potom odchod mladých ľudí do

väčšich miest, čo pre obec znamená ešte väčší úpadok.

Výzvou pre obec bude aj zvýšenie jej konkurencieschopnosti voči iným okolitým obciam, ktoré sú svojou veľkosťou a charakterom porovnateľné s Veľkými Dravcami.

Výhodou obce je jej dobrá poloha voči okresnému mestu a zdravé vidiecke prostredie bez väčšich zdrojov znečistenia. Jej potenciál spočíva v možnostiach medziobecnej spolupráce. Obec má skúsenosti s realizáciou projektov financovaných zo zdrojov EÚ, čo je pre ňu veľkým prínosom. Tieto skúsenosti sú pozitívnym vstupom do ďalšieho programového obdobia 2021 – 2027 pri uchádzaní sa o finančnú podporu zo zdrojov EÚ, resp. iných verejných zdrojov.

Hlavnou výzvou pre nasledujúce obdobie je zosúladenie aktivity významného zamestnávateľa, ktorý je pre obec strategicky dôležitý z hľadiska tvorby pracovných miest, ale jeho aktivita má negatívne dopady na dopravu, bezpečnosť a kvalitu životného prostredia v obci, s oprávnenými požiadavkami občanov na pokojný život a domov, kde sa dá oddýchnuť, pracovať a tráviť voľný čas. Toto miesto je zároveň nevyhnutné vybaviť potrebnou infraštruktúrou a službami, ktoré občanom chýbajú. Tieto závery sú výsledkom analytickej činnosti a prieskumu mienky občanov, z ktorých spracovatelia vychádzali.

2.4 Analýza východiskovej situácie

2.4.1 História

Osídlenie sa datuje až do doby kamennej /eneolit/. V mladšej dobe kamennej sa na území obce zdržiavali ľudia známi svojou špecifickou technikou zdobenia keramiky, išlo o zdobenie líniiovými vzormi.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z 13. storočia, z roku 1246 kedy sa obec spomína pod názvom "terra Draus". V rokoch 1332-1337 sa v evidencii pápežských desiatkov spomínali tieto názvy obce: v roku 1350 - "Daroch" a v r. 1385 - "Dray". Názov je slovanského základu a v maďarčine slovo "daróc" označuje lovca kožušín. Obec bola sídlom sokoliarov a obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a koní.

Podľa archívnych záznamov zo 14. storočia, územie obce bolo majetkom Matúša Čáka Trenčianskeho, neskôr sa stalo majetkom rodiny Daróczy. V roku 1548 boli majitelia okolitých panstiev: Daróczy András, Gál Albert a László, Pinczy Péter, Nagy György, Török Antal a s nimi susedilo aj panstvo panovníka Ferencu Bebeka.

V rokoch 1554 - 1593 bolo územie Veľkých Draviec pod tureckou nadvládou. V roku 1598 bolo panstvo pripísané na meno Wyszary János.

V záznamoch matriky sa uvádza, že v roku 1715 bolo na území Veľkých Draviec 7 maďarských a 1 nemecká domácnosť. V roku 1720 to už bolo 8 maďarských domácností. V rokoch 1754 – 1755 bolo územie Veľkých Draviec panstvom Kovácsa Györgya, Pála, Ferencu a Lászlóa. V roku 1770 patrilo panstvo grófovi Ignácovi Kohárymu a Lászlóvi Jaanovi. V roku 1826 mimo Koháryovcov patrilo toto územie dravčanskej rodine Kováčovcov, neskôr Horkovicsovcom a Vattayovcom.

Na začiatku 20. storočia tu mali väčšie panstvá princ Coburg Fülöp a Horkovics Gyula.

V obci boli postavené dva panské domy, prvý z nich postavil Horkovics József v roku 1821 a druhý postavil v roku 1865 Zmeskál Zsigmond. V roku 1885 veľký požiar zničil značnú časť dediny, v ktorej blízkosti sa tiež ťažil bazalt.

K územiu Veľkých Draviec patrilo aj panstvo Dóra, Fülöp puszta a Zálózná. Zálózná pôvodne patrila k Ožďanom, avšak v druhej polovici 16. storočia turecký fil'akovský beg, toto územie daroval Veľkým Dravciam na úkor Ožďian.

Obyvatelia obce sa zaoberali hlavne poľnohospodárstvom, chovom zvierat a hlavne chovom koní. Od 19. storočia sa tu ťaží čadič.

V roku 1910 bolo v obci 957 obyvateľov prevažne maďarských. Na základe Trianonského dohovoru Novohradské územie patrilo k okresu Lučenec.

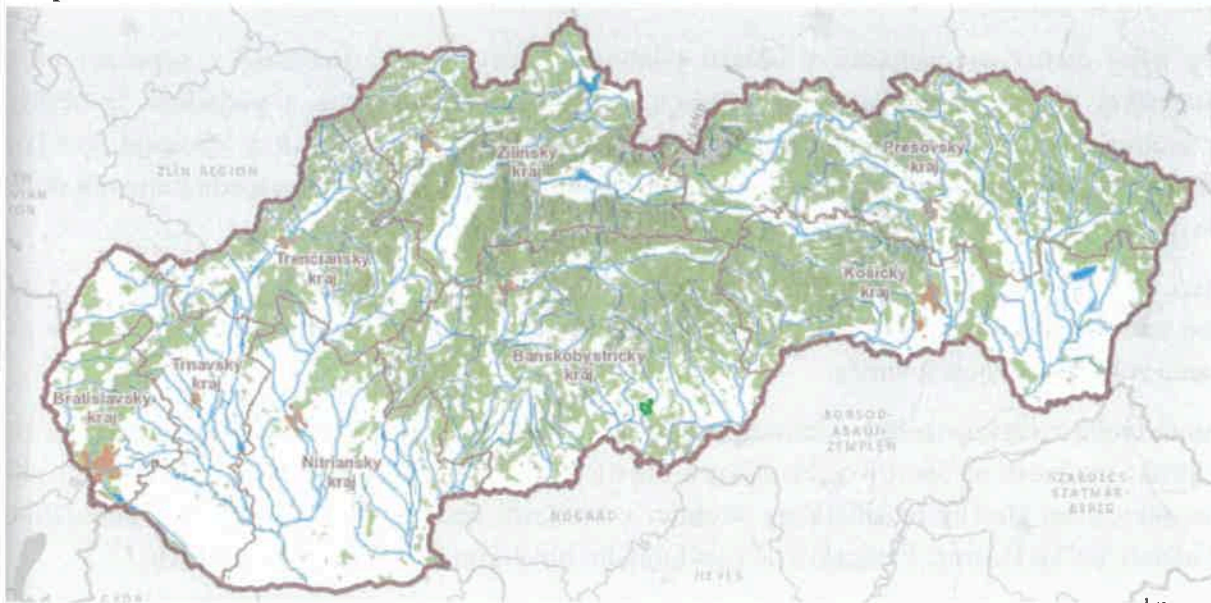
V roku 1932 bol v bani veľký štrajk baníkov. V rokoch od 1938 do 1944 obec patrila k Maďarskej republike.

2.4.2 Zemepisná charakteristika a prírodné zdroje

Geomorfologické členenie (poloha) a príroda

Obec Veľké Dravce sa nachádza na juhu stredného Slovenska v Banskobystrickom kraji, Nájdem ju vo vzdialenosti 16 km od okresného mesta Lučenec, vo východnej časti Lučenskej kotliny na strednom toku potoka Suchá. Nadmorská výška v strede obce je 192 m nad morom a v chotári 186 až 303 m. n. m. Geografické súradnice obce sú: 48°20'45''N a 19°50'23''E.

Mapa č. 1 Poloha obce Veľké Dravce na Slovensku

Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

Geomorfológia a klimatické podmienky

Klasifikácia územia podľa geomorfologického členenia:

- Sústava: Alpsko-Himalájska
- Podsústava: Karpaty
- Provincia: Západné Karpaty
- Subprovincia: Vnútorne Západné Karpaty
- Oblasť: Lučenecko-košická zníženina

- Celok: Juhoslovenská kotlina

Krajinná pokrývka v chotári obce je špecifická vysokým zastúpením ornej pôdy a heterogénnych poľnohospodárskych areálov, ako aj zastúpením listnatých lesov. Obec má veľmi vhodné podmienky pre poľnohospodársku činnosť a vysoké zastúpenie majú aj lesné ekosystémy. Neďaleko obce sa vypína vrch Veľký Bučeň (453,3 m n. m.), ktorý je dominantou miestnej lokality a križujú sa tam viaceré turistické trasy.

Leží v slovensko – maďarskom pohraničnom pásme, cca 15 km od slovensko - maďarskej hranice. Podnebie, v ktorom sa nachádza obec Veľké Dravce, je mierne. Z dôvodu globálneho otepľovania sa teploty v zimnom období zvyšujú v priemere o 1 °C medziročne. Patrí do teplej, mierne suchej oblasti s priemernou ročnou teplotou cca 9°C (600 - 700 mm zrážok ročne). Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje 600-700 mm. Teploty dosahujú hodnoty v januári priemerne -2 až -5°C, v júli 17 až 21°C. Bezmrázové obdobie trvá 280 – 300 dní v roku s krátkym trvaním snehovej pokrývky (45 - 60 dní), ako aj s pomerne malou výškou snehovej pokrývky, čo predstavuje vysoký potenciál pre pestovanie teplomilných plodín.

Okresné mesto Lučenec je vzdialené 15 km západne. Prirodzené spádové centrum obce je mesto Fiľakovo, vzdialené cca 6 km. Krajské mesto Banská Bystrica je vzdialené 100 km severozápadne a hlavné mesto Bratislava je vzdialené 290 km. Maďarské mesto Salgótarján je vzdialené 28 km.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Obec a jej chotár sa nachádza v oblasti panónskej flóry a jej južná časť v sopečnej oblasti Juhoslovenskej kotliny. Živočíšstvo sa vyznačuje nížinným charakterom s podielom živočíšnych druhov biotopov polí a lúk, ľudských sídiel, vodných spoločenstiev a tiež prvkov lesostepí. Pre faunu hodnoteného územia je charakteristické prenikanie teplomilných panónskych a mediteránnych druhov (bezstavovce).

V chotári obce sú vhodné podmienky pre pestovanie tradičných výrobkov, ako sú obilniny, vrátane kukurice na zrno, cukrovej repy, sóje a olejní. Medzi okrajové výrobky v poľnohospodárstve patrí pestovanie zeleniny, ovocia a viniča.

Významnú úlohu v regióne zohráva lesníctvo. Možno tu nájsť bohatú škálu druhov divej zveri a rýb, a teda aj široké možnosti na športovo-rekreačné a turistické využitie. Sú tu aj možnosti vykonávať akcie športovo-rekreačnej strelby na oficiálnej strelnici v blízkosti obce a športovo rybárske podujatia na vodnej nádrži Veľké Dravce. Perspektívne rozvíjajúcim odvetvím v obci je cestovný ruch.

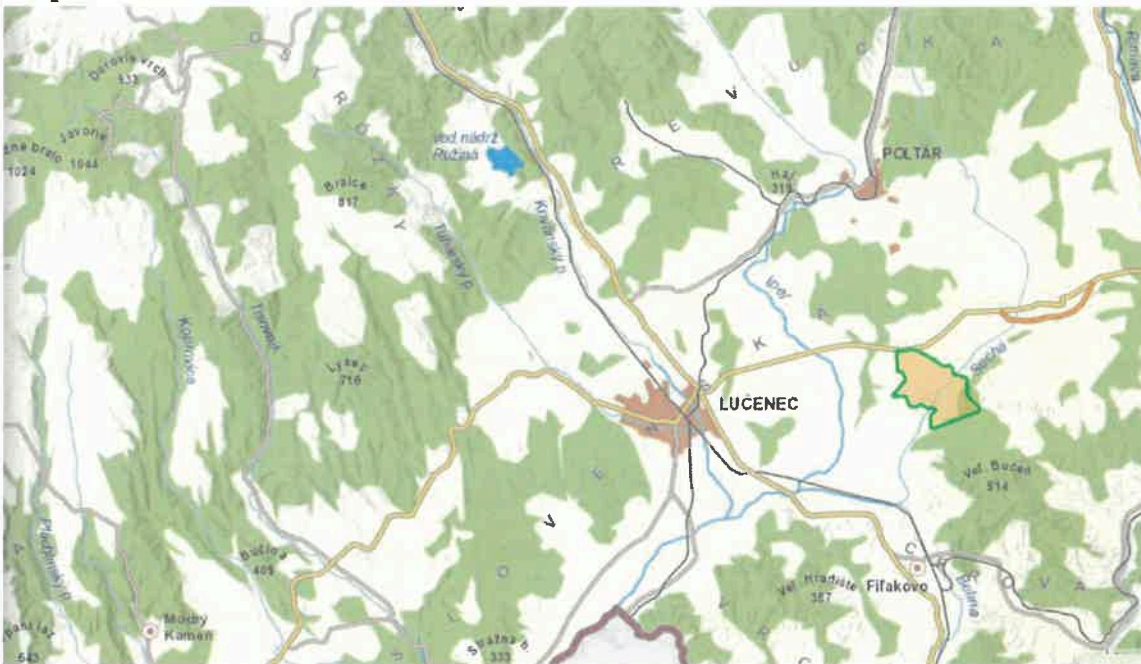
Hydrologické pomery

Hydrologickú časť obce tvorí rieka Suchá, ktorá preteká územím okresov Poltár a Lučenec. Je to ľavostranný prítok Ipl'a, s dĺžkou 33 km a povodím s plochou 340,4 km². Preteká okrajom obce Veľké Dravce, z pravej strany príberá Vatín a zľava Čirinec. Do Suchej ústi neďaleko obce Veľké Dravce potok Šťavica s dĺžkou 11,2km.

Na potoku Šťavica je vybudovaná akumulčná nádrž VN Veľké Dravce (nachádza sa mimo katastrálneho územia obce) na závlahy poľných plodín, ale momentálne je využívaná ako rybník s vodnou plochou cca 28 ha, s objemom vody 377 tisíc kubických metrov. V letných mesiacoch je

vodná plocha využívaná aj na rekreačné účely.

Mapa č. 2 Poloha obce Veľké Dravce v okrese Lučenec

Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

V katastri obce sa nenachádzajú maloplošné ani veľkoplošné chránené územia.

2.4.3 Výmera obce a využitie pôdy

Celková výmera obce je 9 501 225 m². Z nej najväčšiu časť tvorí v roku 2022 poľnohospodárska pôda – konkrétne orná pôda (68,78% z celkovej výmery). Druhú najväčšiu zložku pôdy tvorí lesný pozemok (15,75%). Najmenšiu časť povrchu obce tvoria počas celého sledovaného obdobia ovocné sady, v roku 2022 je to menej ako 0,03%. Využitie pôdy sa od roku 2016 zmenilo len minimálne. Zmenu pozorujeme pri ostatných plochách - zvýšenie o 13 000 m².

Najviac poľnohospodárskej pôdy obhospodarujú: firmy AGRO CS, Agroris a Agrosolum, obec eviduje jedného SHR. Lesné pozemky sú z väčšej časti vo vlastníctve firiem Eurobasalt, Basalttrans a Pozemkové spoločenstvo Veľké Dravce.

Tabuľka č. 5

Celková výmera územia obce Veľké Dravce 9 501 225 m ²							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Poľnohospodárska pôda	6 957 179	6 955 702	6 955 702	6 953 494	6 953 494	6 953 494	6 953 494
z toho: orná pôda	6 540 600	6 539 123	6 539 123	6 536 915	6 535 258	6 535 258	6 535 258
- chmeľnica	0	0	0	0	0	0	0
- vinica	0	0	0	0	0	0	0
- záhrada	154977	154977	154977	154977	156634	156634	156 634
- ovocný sad	3284	3284	3284	3284	3284	3284	3 284
- trvalý trávny porast	258318	258318	258318	258318	258318	258318	258 318
Nepoľnohospodársk a pôda	2 544 046	2 545 523	2 545 523	2 547 731	2 547 731	2 547 731	2 547 731
- z toho:							
- lesný pozemok	1515800	1515800	1515800	1496143	1496143	1496143	1 496 143
- vodná plocha	147879	147879	147749	147749	147749	147749	147 749
- zast. plocha a nádvorie	434097	434097	439645	442363	442363	444571	444 571
- ostatná plocha	446270	447747	442329	461476	461476	459268	459 268
Celková výmera	9 501 225	9 501 225	9 501 225	9 501 225	9 501 225	9 501 225	9 501 225

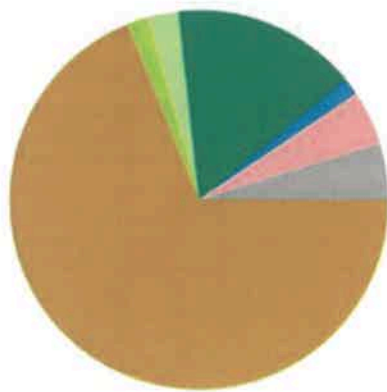
Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Graf č. 1

Prírodné podmienky a súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra (%)

Poľnohosp. pôda spolu	73,18
orná pôda	68,8
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	1,63
ovocné sady	0,03
trvalý trávny porast	2,71
Nepoľnohosp. pôda spolu	26,81
lesy	15,74
vodné plochy	1,55
zastavané plochy	4,65
ostatné plochy	4,85

Nadmorská výška stredu obce 193 m n. m.

Zdroj: www.beiss.sk, 2020

2.4.4 Demografický vývoj

2.4.4.1 Stav a vývoj počtu obyvateľstva

Veľké Dravce sú z hľadiska počtu obyvateľov malá obec. Demografický vývoj obce je v posledných siedmich rokoch relatívne stabilný. V čase sa menil vplyvom migrácie ako aj prirodzeného prírastku/úbytku obyvateľstva, najviac obyvateľov mala obec v r. 2017 odkedy klesal a v roku 2022 má 701 obyvateľov. Pomer počtu žien a mužov v obci je vyjadrený v grafe č. 2. V obci mierne prevláda počet mužov.

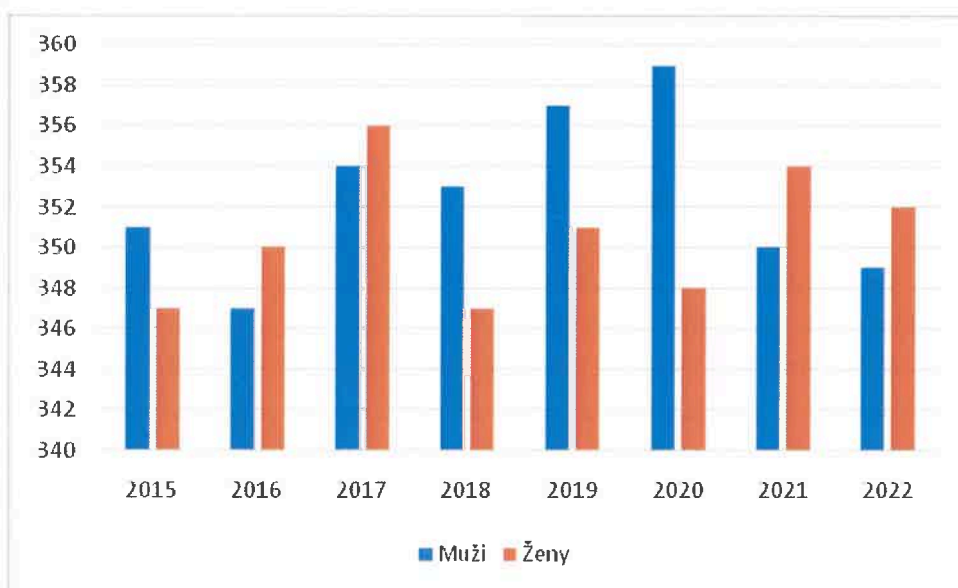
Tabuľka č. 6 Vývoj počtu obyvateľstva v obci

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	351	347	354	353	357	359	350	349
Ženy	347	350	356	347	351	348	354	352
Spolu	698	697	710	700	708	707	704	701

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Hustota obyvateľstva na km² v obci dosahovala v roku 2015 hodnotu 13,61 obyvateľa na km²; v roku 2021 to bolo 13,5. Pre porovnanie, hustota vidieckeho osídlenia na Slovensku je 61,23 obyvateľa na km².

Graf č. 2 Vývoj počtu obyvateľov v obci Veľké Dravce z hľadiska pohlavia

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>, vlastné spracovanie

Na rozbor najjednoduchších demografických ukazovateľov v obci Veľké Dravce máme k dispozícii údaje o prírastku / úbytku obyvateľstva za roky 2015 – 2022. Za sledované obdobie sa v obci narodilo spolu 67 a zomrelo 60 obyvateľov, pričom priemer na 1 rok bol 8,38 narodených a 7,5 zomretých. Celkovo sa prirodzeným pohybom (natalita a mortalita) počet obyvateľov zvýšil o 7.

Tabuľka č. 7 Pohyb obyvateľstva

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živonarodení	10	8	14	6	8	6	10	5
Zomretí	11	8	9	11	3	5	6	7
Prirodzený prírastok obyv.	-1	0	5	-5	5	1	4	-2
Prišťahovaní	13	17	15	13	18	12	8	7
Vystťahovaní	12	18	7	18	15	14	6	8
Migračné saldo	1	-1	8	-5	3	-2	2	-1
Celkový prírastok obyv.	0	-1	13	-10	8	-1	6	-3

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Pri analýze mechanického pohybu obyvateľstva sa pozornosť sústreďuje predovšetkým na migračný pohyb (migrácia = sťahovanie). Celkový počet prisťahovaných za sledované obdobie je 103 a vystťahovaných 98. Ročne sa v priemere do obce prisťahovalo 12,88 a vystťahovalo 12,25 obyvateľov. Celkový efekt je pozitívny, migráciou sa počet obyvateľov od roku 2015 v obci zvýšil o 5.

V januári 2022, na základe zverejnených výsledkov SODB 2021 Štatistický úrad SR aktualizoval stav obyvateľov k 1. 1. 2021, ktorý je základom pre bilancovanie každoročných počtov obyvateľstva v obciach SR. Podľa tejto aktualizácie mala obec Veľké Dravce k 1.1.2021 **698** (nie 707) obyvateľov. Celkový prírastok obyvateľstva za sledované obdobie je 12.

2.4.4.2 Veková štruktúra obyvateľstva

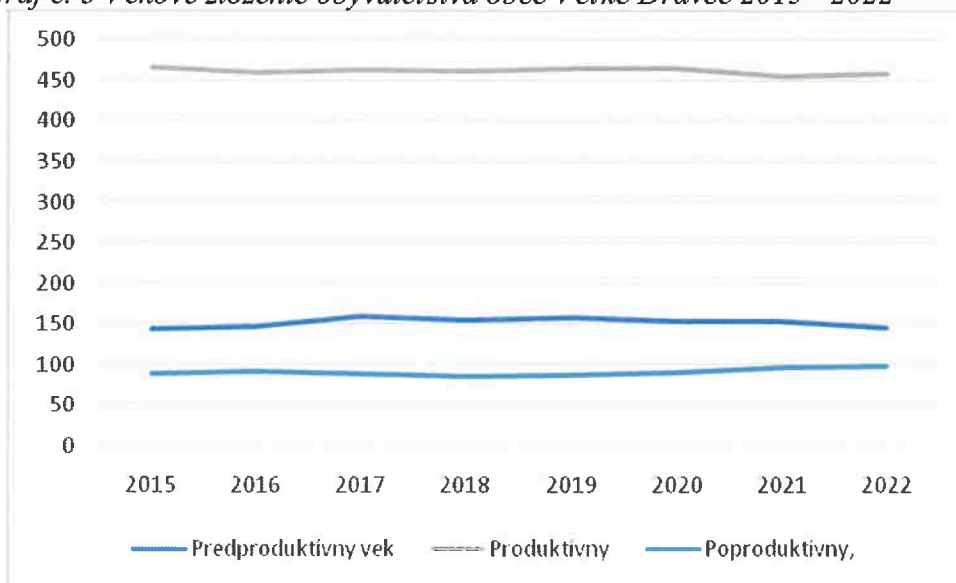
Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva sa dotýka všetkých, je to komplexný demografický jav. Vo vekovej štruktúre sa odráža vývoj základných populačných procesov (pôrodnosti a úmrtnosti). Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. Ako je zrejmé z tabuľky č. 8, uvedený vývoj je charakteristický aj pre obec Veľké Dravce. Veková štruktúra obyvateľstva je relatívne stabilná, došlo k miernemu poklesu obyvateľstva v produktívnom (1,7%), a k nárastu obyvateľov v poproduktívnom veku (10,22%) a v skupine predproduktívneho obyvateľstva je evidovaný nárast o 1,4%. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku 65,48%, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku – 13,84%. Pre porovnanie index starnutia na Slovensku (počet osôb v poproduktívnom veku (65+) k osobám v predproduktívnom veku (0-14)) dosahoval v roku 2022 hodnotu 110,95%, v obci Veľké Dravce je to 66,9%.

Tabuľka č. 8 Veková štruktúra obyvateľstva

Kategórie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Predproduktívny vek, 0 -14 rokov	143	146	159	154	158	153	153	145
Produktívny, 15-65 rokov	467	461	464	462	465	465	456	459
Poproduktívny, 65 rokov a viac	88	90	87	84	85	89	95	97
Ukazovatele (%)								
Index starnutia ekonomický	61,54	61,64	54,72	54,55	53,8	58,17	62,09	66,9
Index ekonomického zaťaženia	49,46	51,19	53,02	51,52	52,26	52,04	54,39	52,72
Index závislosti mladých ľudí I	30,62	32,9	33,98	33,33	34,27	31,67	30,62	31,59
Index závislosti starých ľudí II	18,84	19,52	18,75	18,18	18,28	19,14	20,83	21,13

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Graf č. 3 Vekové zloženie obyvateľstva obce Veľké Dravce 2015 - 2022

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>, vlastné spracovanie

2.4.4.3 Národnostná štruktúra obyvateľstva

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine.

Tabuľka č. 9 Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	Počet 2011	% 2011	Počet 2021	% 2021
Slovenská	196	28,49	208	29,8
Maďarská	371	53,92	340	48,71
Rómska	66	9,59	104	14,9
Česká	0	0	2	0,29
Anglická	0	0	1	0,14
Iná	0	0	1	0,14
Nezistená	55	7,99	42	6,02

Zdroj: SODB 2011/2021

Štruktúru obyvateľov Veľkých Draviec podľa národnosti znázorňuje tabuľka č. 9, pričom sme vychádzali z výsledkov SODB 2011 a 2021. Najviac obyvateľov je maďarskej národnosti. Pre porovnanie uvádzame aj výsledky zo SODB 2011, kedy sa k rómskej národnosti hlásilo 66 obyvateľov, v roku 2021 až 104 obyvateľov obce. Počet obyvateľov slovenskej národnosti stúpol o 12.

2.4.4.4 Náboženská štruktúra obyvateľstva

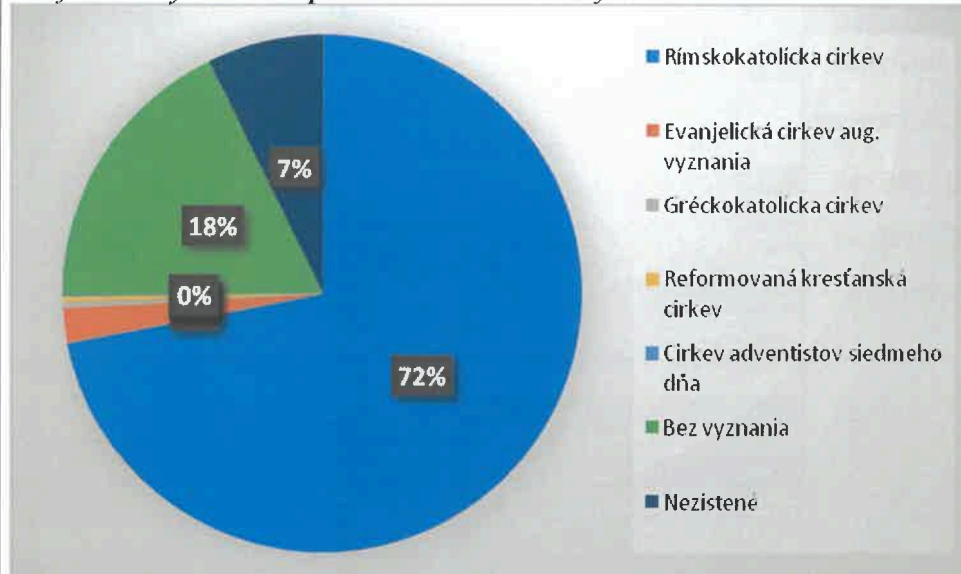
Tabuľka č. 10 Obyvateľstvo podľa vierovyznania

Vierovyznanie	Počet
Rímskokatolícka cirkev	502
Evanjelická cirkev aug. vyznania	15
Gréckokatolícka cirkev	3
Reformovaná kresťanská cirkev	2
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1
Bez vyznania	124
Nezistené	51
Spolu	698

Zdroj: SODB 2021

Pri zisťovaní náboženskej štruktúry obyvateľstva v obci Veľké Dravce sme vychádzali z výsledkov SODB 2021 k 1.1.2021. Do sčítania sa zapojilo 698 obyvateľov obce. Prevažná väčšina obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi, takmer 72%, za ňou nasleduje s veľkým rozdielom evanjelická cirkev augsburského vyznania, so zastúpením 2,14%. Pomerne veľké zastúpenie (17,76%) má skupina obyvateľov, ktorí sa nehlásia k žiadnemu vierovyznaniu. U 7,3% obyvateľov sa vierovyznanie nepodarilo zistiť.

Graf č. 4 Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania v obci Veľké Dravce

Zdroj: SODB 2021, vlastné spracovanie

Obrázok č. 1

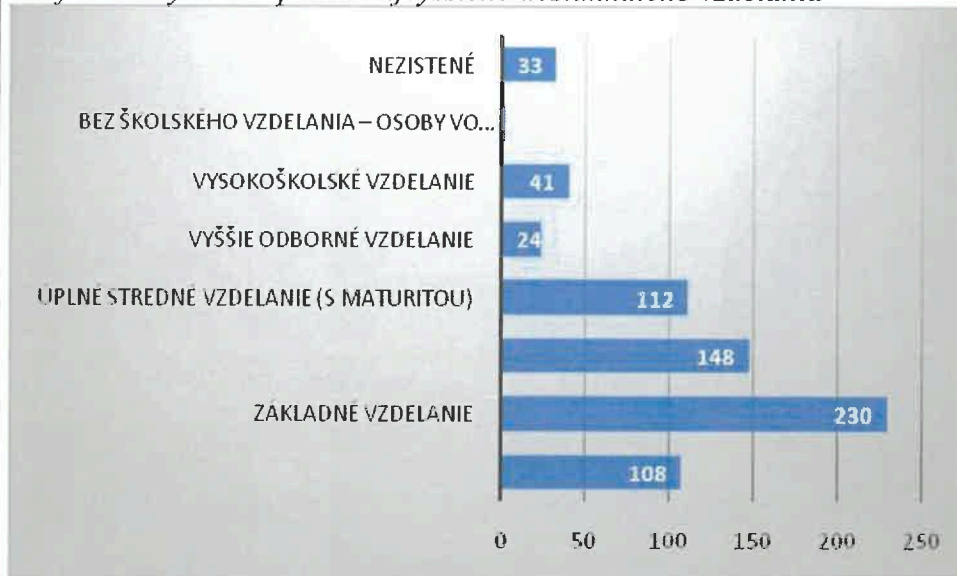
Kultúrnou pamiatkou v obci je rímskokatolícky kostol sv. Gallusa (sv. Gála) opáta, pôvodne baroková stavba zo začiatku 18. storočia, prestavaná a rozšírená v roku 1909 a opravovaná v roku 1958. Staršia časť kostola a veža je postavená z kameňa, predĺžená loď z tehál. Halový priestor so segmentovým uzáverom presbytéria, priestor zaklenutý pruskými klenbami s medziklenbovými pásmi a lunetami. Secesná fasáda z roku 1909 bola opravená v roku 1958 spolu so vstavanou vežou. V interiéri kostola sa nachádza hlavný oltár pôvodom baroko z druhej polovice 18. storočia spolu s drevenou stĺpovou architektúrou a v strede s olejomaľbou z konca 19. storočia, taktiež aj volútový nadstavec s neskorobarokovou maľbou Immaculaty. Drevená kazateľnica je z druhej polovice 19. storočia, na baldachýne sa nachádza plastika sv. Juraja.

Zdroj: www.wikipedia.sk

2.4.4.5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva delí populáciu podľa výšky dosiahnutého vzdelania. Vzdelané obyvateľstvo (na každom stupni) je viac informované, rýchlejšie sa zapája do pracovného procesu, skôr nachádza riešenia aj z krízových situácií, je ochotné meniť zamestnania. Na základe výšky dosiahnutého vzdelania obyvatelia ovplyvňujú ekonomickú dynamiku obce a tým aj jej rozvoj obce a regiónu.

Graf č. 5 Obyvatelia podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Zdroj: SODB 2021, vlastné spracovanie

Podľa údajov zo SODB v roku 2021 v obci prevláda obyvateľstvo, ktoré má ukončené základné vzdelanie (32,95%), nasleduje učňovské alebo odborné stredné vzdelanie bez maturity (21,2%) a úplné stredné vzdelanie s maturitou (16,05%). Vysokoškolské vzdelanie absolvovalo 5,87% obyvateľov obce.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva je jednou zo slabín obce. Táto vzdelanostná štruktúra nie je vyhovujúca pre momentálne potreby trhu práce, najmä po jej silnej orientácii na vedomostnú spoločnosť a využívanie informačno-komunikačných technológií. Aj keď sa situácia môže zmeniť u detí, problémom zostáva dospelé obyvateľstvo, ktoré by potrebovalo zvýšenie vzdelanostnej úrovne k tomu, aby sa mohla znížiť nezamestnanosť. Chýba systém celoživotného vzdelávania.

2.4.5 TRH PRÁCE

2.4.5.1 Nezamestnanosť

Tabuľka č. 11 Nezamestnanosť v obci

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži	58	49	24	29	15	14	22	13
Ženy	47	37	28	31	28	34	26	27
Spolu	105	86	52	60	43	48	48	40

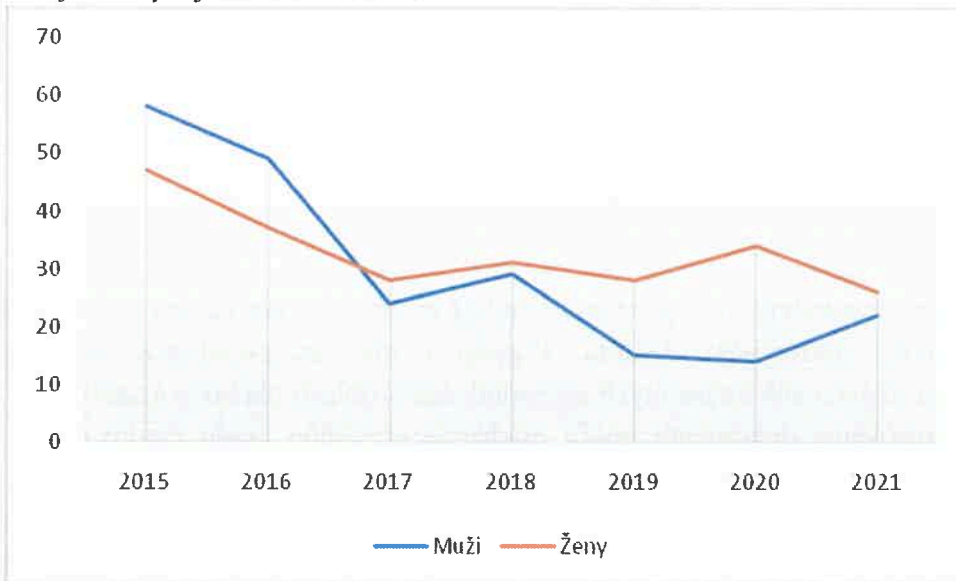
Zdroj: Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Ekonomická aktivita obyvateľstva je jedným z dôležitých ukazovateľov výkonnosti – rozvoja obce a regiónu a je úzko prepojená aj so sociálnou sférou a vzdelanostnou úrovňou obyvateľstva. Obec Veľké Dravce neposkytuje dostatočné množstvo pracovných príležitostí, obyvatelia si hľadajú prácu najčastejšie v okresnom meste Lučenec a blízkom meste Fiľakovo. V susedných obciach majú možnosť sa zamestnať predovšetkým v poľnohospodárstve.

V tabuľke č. 11 môžeme sledovať vývoj nezamestnanosti z hľadiska ekonomicky aktívnej ženskej a mužskej populácie v obci. Všeobecne možno povedať, že väčšinou sú nezamestnané ženy, ktoré majú často problém zamestnať sa po materskej dovolenke. V grafe č. 7 môžeme sledovať vývoj

nezamestnanosti z hľadiska ekonomicky aktívnej ženskej a mužskej populácie v obci.

Graf č. 6 Vývoj nezamestnanosti v obci Veľké Dravce

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>, vlastné spracovanie

V roku 2015 dosiahla miera nezamestnanosti v obci 15,04%, pričom v roku 2021 je to už len 6,8 %. Pre porovnanie, na konci roku 2020 miera nezamestnanosti v obci dosiahla 6,79%, v okrese Lučenec 12,03 % a v Banskobystrickom kraji 9,83 %.

2.4.6 EKONOMICKÝ ROZVOJ (EKONOMIKA)

2.4.6.1 Obecný rozpočet

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce. Obec ho zostavuje podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Tabuľka č. 12 Hospodárenie obce v roku 2022

Ukazovateľ	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/čerpanie výdavkov k 31.12.2022
Príjmy celkom	708 810,00	866 386,00	854 841,13
Z toho:			
Bežné príjmy	708 810,00	815 766,52	804 221,65
Kapitálové príjmy	0,00	1 700,00	1 700,00
Finančné operácie príjmové	0,00	48 919,48	48 919,48
Výdavky celkom	708 810,00	866 386,00	828 266,57
Z toho:			
Bežné výdavky	708 810,00	831 148,28	794 728,85
Kapitálové výdavky	0,00	35 237,72	33 537,72
Fin. operácie výdavkové	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Evidencia obce

Z uvádzaného objemu príjmov sú plánované daňové príjmy vo výške 291 030,00€ a skutočné daňové príjmy obec dosiahla v roku 2022 vo výške 315 075,59€.

Majetok obce podľa účtovnej závierky k 31.12.2022 oproti predchádzajúcemu roku nestúpol, je evidovaný mierny pokles o 35 049,94 €. Bankové úvery a výpomoci sú uvádzané vo výške 39 283,00 €, z čoho bankové úvery predstavujú čiastku 25 000,00 €..

2.4.6.2 Malé a stredné podnikanie, samostatne hospodáriaci roľníci

Dôležitými faktormi pre ekonomický rozvoj obce sú taktiež podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektora. Priamo v obci sa podnikanie sústreďuje predovšetkým do činnosti fyzických osôb zameraných na podnikanie v oblasti obchodu a služieb.

V obci je ku dňu spracovania dokumentu podľa evidencie obecného úradu evidovaných 10 podnikateľských subjektov.

Občania majú málo skúseností s podnikaním a tým klesá aj záujem o ekonomickú aktivitu v oblasti služieb, výroby, ale aj pôdohospodárstva, ktoré by mohlo vzhľadom na zdroje obce ovplyvniť ďalší rozvoj obce. Chýba dostupnosť poradenských služieb pre podnikateľov. V centre obce sa nachádzajú dve pohostinstvá a dva obchody s potravinami a rozličným tovarom.

Nemôžeme opomenúť významnú spoločnosť AGRO CS SLOVAKIA a.s., ktorá je najväčším výrobcom záhradných substrátov na Slovensku s už viac ako 20 ročnou históriou. Ponúka tiež hnojivá, dekoračné materiály, trávnikový program a prírodné prípravky na ochranu rastlín. Pôsobí nielen na Slovensku ale aj v iných krajinách. Ide o prosperujúcu firmu, ktorá je najväčším zamestnávateľom v obci Veľké Dravce. Už viac ako 20 rokov vyrába substráty, hnojivá a mulčovacie materiály, dodáva ďalší široký sortiment produktov. Pomáha našej zemi vracat' jej energiu, silu, plodnosť. Dáva mestám farby, plochám zeleň a pestovateľom radosť. Stále hľadá nové cesty, ako robiť veci lepšie a šetrnejším spôsobom.

Významným podnikateľským subjektom je aj EURO BASALT a.s. prevádzkuje kameňolom na hranici v obciach Veľké Dravce a Husiná v Lučeneckej kotline. Ťažbu vykonáva na ploche viac ako 50 ha.

Alkat s.r.o. prevádzkuje drevovýrobu, bola založená v roku 2007. Medzi činnosti podniku patrí piliarska výroba, skladovanie a dodávka výroby drevených obalov a paliet.

Tabuľka č. 13 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Poľnohospodárstvo	4
Maloobchod	2
Služby a výroba	3

Zdroj: Evidencia obce

Účastníci dotazníkového prieskumu si myslia, že v obci je nedostatok pracovných príležitostí v poľnohospodárstve a službách a preto je potrebné obnoviť aktivity súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou.

2.4.6.3 Cestovný ruch

Samotná obec je v oblasti cestovného ruchu málo atraktívna, ale sú tu predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. Disponuje len základnou infraštruktúrou turistického ruchu, ktorá poskytuje hlavne možnosti športu a rekreácie. V oblasti cestovného ruchu má najväčší potenciál vo vidieckej turistike, ktorá je spojená s jej polohou a okolitou prírodou. Veľkým lákadlom do budúcnosti môže byť kvalitná pešia a cyklistická turistika.

Aktuálne priamo cez obec nevedie žiadna oficiálna cyklotrasa. Obcou prechádza aj jedna krátka turistická trasa Veľký Bučeň – vodná nádrž s dĺžkou 263 m. Ide o nenáročnú trasu, kde je 144 m stúpanie (o 2 m) a 119 m je rovina.

Možné turistické ciele v blízkom okolí:

- Fiľakovský hrad – 8,3 km,
- Hvezdáreň a Astropark Rimavská Sobota – 12,6 km,
- Belinské skaly – 13,5 km,
- Soví hrad Šurice – 14,4 km,
- Rozhľadňa na Maginhrade – 15,6 km,
- Mučínka jaskyňa – 17,5 km,
- Kamenný vodopád, Hrad Šomoška – 19,5 km.

Na potoku Šťavica je vybudovaná akumulčná nádrž na závlahy poľných plodín, momentálne využívaná ako rybník s vodnou plochou cca 24 ha, s objemom vody 377 tisíc kubických metrov. V letných mesiacoch je vodná plocha nazývaná Veľké Dravce, napriek tomu, že sa nachádza mimo katastrálneho územia obce, využívaná aj na rekreačné účely.

Ďalším pozitívom obce je jej kultúrno-historický potenciál, tvorený stavebnými pamiatkami, historickými budovami, príp. tradovanými aktivitami a kultúrno-spoločenskými udalosťami, ktoré svojím obsahom, charakterom a historickou podstatou tvoria podstatu ich využitia pre rozvoj obce do budúcnosti.

- Medzi pamätihodnosťami obce patrí rímskokatolícky barokový kostol sv. Gallusa zo začiatku 18. storočia, ktorý bol v roku 1908 rekonštruovaný.

Obrázok č.2

Zdroj: www.wikipedia.sk

- Horkovicsova kúria, klasicistická stavba na pôdoryse písmena L s manzardovou strechou z roku 1821. Hlavnej fasáde dominuje trojosý rizalit s polkruhovými suprafenestrami.

Obrázok č. 3/ Zdroj: www.wikipedia.sk

Slabinou obce je vybavenie službami a infraštruktúrou cestovného ruchu. V obci sa nenachádzajú žiadne stravovacie zariadenia a absentujú aj ubytovacie kapacity. Je potrebné rozvíjať doplnkové služby cestovného ruchu, využiť podujatia, ktoré sa v obci usporadúvajú. Chýba aj komplexný marketing a poskytovanie informácií o možnostiach v regióne.

Respondenti dotazníkového prieskumu by v oblasti cestovného ruchu vylepšili starostlivosť o turistický chodník na Veľký Bučeň, zdôrazňujú potrebu obnovy parku v obci, aby aj náhodní návštevníci mali z obce dobrý estetický dojem. Za dôležité považujú aj vytvárať podmienky pre vidiecky turizmus a zvýšiť úroveň cezhraničnej spolupráce.

2.4.7 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

2.4.7.1 Inštitúcie a organizácie

Hlavným objektom občianskeho vybavenia v obci je Obecný úrad. Najbližšie zastúpenie štátnej správy sa nachádza v meste Lučenec. Jedná sa o Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Daňový úrad, Sociálnu poisťovňu a Okresný úrad. Taktiež bankový sektor je zastúpený len v Lučenci, v obci sa nenachádza žiadny bankomat.

Z hľadiska finančného trhu ako aj z iných hľadísk je pre obec Veľké Dravce centrom peňažníctva a poisťovníctva mesto Lučenec a Fiľakovo.

Väčšina účastníkov dotazníkového prieskumu, ktorého sa ich spolu zúčastnilo 68 a to so zastúpením všetkých vekových kategórií, by privítala zavedenie verejného prístupu k internetu.

Aktívne organizácie v obci Veľké Dravce:

- Dobrovoľní hasiči
- Rímsko-katolícka cirkev
- ZO Csemadok

Obec Veľké Dravce je členom nasledovných organizácií a združení:

- Neogradiensis – člen
- ZMON – člen Rady ZMON
- MAS Partnerstvo Južného Novohradu - člen
- Mikroregión Pod Bučeňom – člen

- OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie – člen

2.4.7.2 Školstvo

Obec je zriaďovateľom materskej školy . V materskej škole je zriadená jedna trieda, ktorú v priemere navštevuje 17 detí, pracujú tu 2 pedagogickí zamestnanci a 1 nepedagogický zamestnanec. Priestorové vybavenie materskej školy je na dobrej úrovni, materská škola má spoločnú hernú a spálňu, ďalšie priestory sú: jedáleň, riaditeľňa, príručná miestnosť, kúpeľňa, detské toalety a šatňa. Vybavenie didaktickou technikou, učebnými pomôckami, hračkami a nábytkom je tiež vyhovujúce. Výchovno-vzdelávací proces v materskej škole je zameraný na environmentálnu výchovu, čo súvisí aj s veľmi vhodným umiestnením objektu uprostred prírody, v strede obce. Veľmi pozitívne možno hodnotiť aj vonkajšie vybavenie preliezkami, hojdačkami, šmýkačkou, pieskoviskami, kde sa pravidelne vymieňa piesok. Vonkajšie hračky a náradie je uložené v sklade, kde je chránené pred poveternostnými vplyvmi. V súčasnosti prebieha rekonštrukcia budovy materskej školy – výmena okien, zateplenie a rekonštrukcia vykurovania.

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským vo Veľkých Dravciach je najmenšou plno organizovanou školou v okrese Lučenec. Poschodová budova školy sa nachádza v tichom prostredí na okraji dediny. V jej priestranom areáli sa nachádzajú športové ihriská a ovocný sad. Z niekdajšej učiteľskej bytovky nachádzajúcej sa vedľa školy sa vybuďovala školská jedáleň, v ktorej sa stravuje 100% žiakov pod pedagogickým dozorom. Škola nemá telocvičňu, a preto sa v zime vyučujú hodiny telesnej výchovy na priestrannej chodbe a v malej telocvični, ktorá sa zriadila v jednej triede. Od jari do jesene sú k dispozícii žiakom športové ihriská (hádzanárske, basketbalové, futbalové), ale i multifunkčné ihrisko obce. Ihriská sú vhodné aj na behy na krátke a dlhé trate. Z hľadiska bezpečnosti sú žiaci prvého stupňa umiestnení v triedach na prízemí a žiaci druhého stupňa na poschodí. Učebne sú priestrané a svetlé. Škola prešla kompletnou rekonštrukciou sociálnych zariadení, vymenilo sa vodovodné potrubie v celej škole, vymenilo sa tiež oplotenie školy, v každej triede aj na chodbách školy bolo vymenené pôvodné osvetlenie na osvetlenie LED, každá trieda je vybavená dataprojektormi a laptopmi. Boli nainštalované moderné keramické tabule, v učebni informatiky sa vymenili všetky počítače na modernejšie. Vyradené učebné pomôcky sa nahrádzajú novými, modernými, prostredníctvom zapájania sa do projektov. Počet žiakov za posledných desať rokov dosahuje 75-89 žiakov. 65% žiakov tvoria dochádzajúci žiaci z okolitých obcí (Nové Hony, Dolné Zahorany, Husiná, Dóra).

Približne 98% žiakov je rómskeho pôvodu. V evidencii školy je 54 žiakov, ktorí pochádzajú zo sociálne znevýhodneného rodinného prostredia alebo sú v hmotnej núdzi a preto títo žiaci vyžadujú väčšiu pozornosť zo strany učiteľov. Sociálne odkázaní žiaci dostávajú podporu vo forme učebných pomôcok a stravy. Pedagogický zbor sa skladá z deviatich učiteľov a z jednej vychovávateľky, ktorí pracujú na plný úväzok. Na čiastočný úväzok je zamestnaný 1 externý učiteľ (učiteľ náboženskej výchovy). Učiteľský zbor tvorí malý, mladý, dynamický kolektív, takmer všetci pedagogickí zamestnanci sú kvalifikovaní. Každá trieda má svoju kmeňovú učebňu, škola má aj odborné učebne a to učebne chémie a fyziky a výpočtovej techniky V predošlých rokoch sa podarilo realizovať obnovu päťdesiatročnej budovy školy. Zateplila sa fasáda školy, vymenili sa všetky okná a dvere za plastové. Vymenila sa aj strecha školy. Približne pred 15 rokmi bola čiastočne zrekonštruovaná a obnovená kotelňa školy, ktorá je, bohužiaľ, v súčasnej dobe už opäť v stave vyžadujúcom urgentnú

rekonštrukciu a opravu, vrátane výmeny plynových kotlov.

Výrazne sťaženú situáciu z hľadiska vyhovujúceho vzdelania má dospelé obyvateľstvo. Priamo v obci nie sú možnosti pre celoživotné vzdelávanie vytvorené, v okolitých centrálnych obciach sú tieto možnosti obmedzené. Obyvatelia využívajú zväčša rôzne kurzy ponúkané úradmi práce.

2.4.7.3 Sociálna a zdravotná starostlivosť

V obci sú dostupné sociálne služby a existuje po nich dopyt, najmä pre seniorov a vzhľadom na negatívny vývoj demografickej situácie je predpoklad, že tento dopyt bude narastať. V obci sa nachádzajú disponibilné kapacity pre zriadenie ďalších takýchto služieb. Zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje v okrese Nemocnica s poliklinikou v Lučenci a súkromné ambulancie nachádzajúce sa v okresnom meste, resp. v meste Fiľakovo.

Obec má spracovaný Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2018 – 2022 v zmysle § 83 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Podľa tohto dokumentu je poslaním sociálnych služieb pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite, kde žijú. Ich cieľom je zaistiť pomoc a podporu ľuďom, ktorí riešia najrôznejšie problémy z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, či krízovú sociálnu situáciu a nie sú schopní tieto problémy riešiť bez pomoci druhých.

Obec Veľké Dravce zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne činnosti:

- *posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu* – výkon samosprávy vyplývajúci z §34 a 41 Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov,
- *základné sociálne poradenstvo* – v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom, ktorí potrebujú pomoc a podporu v rôznych nepriaznivých sociálnych situáciách
- *výkon osobitného príjemcu prídavku na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku* – činnosť je vykonávaná v spolupráci s ÚPSVaR v Lučenci,
- *výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi* – činnosť je vykonávaná v spolupráci s ÚPSVaR v Lučenci,
- *poskytovanie finančnej podpory odkázaným,*
- *utvára podmienky na podporu komunitného života,*

Aktívne funguje občianska hliadka, ktorej cieľmi sú:

Zlepšenie životných podmienok pre spoločenské uplatnenie vzdelávaním, praktickými činnosťami a udržiavaním poriadku aktivitami MRK v obci Veľké Dravce.

Skvalitnenie osvetu a vzdelávania v oblasti ochrany a budovania životného prostredia MRK a udržiavania obecného poriadku.

Zvýšenie zodpovednosti za zverené životné prostredie v blízkosti MRK aktivitami ich členov v oblasti budovania a ochrany spoločenských priestorov.

Posilnenie zodpovedností za občiansky poriadok a spolunažívanie formou zriadenia a výkonu občianskych hliadok zapojením členov MRK.

Podľa Atlasu rómskych komunit z roku 2019 sa v obci Veľké Dravce nachádza až 31- 40% rómskych obyvateľov.

Komunitné centrum:

Jeho ciele vychádzajú z hlavného cieľa projektu v zmysle podpory sociálnej inklúzie a pozitívnych zmien v komunitách s dôrazom na marginalizované rómske komunity (MRK) prostredníctvom rozvoja komunitnej práce v komunitných centrách (KC). Komunitné centrum vo Veľkých Dravciach je umiestnené v budove kultúrneho domu v strede obce v zrekonštruovaných priestoroch. V tejto budove sa nachádzajú aj priestory terénnych sociálnych pracovníkov a Obecný úrad. Práve lokalita KC – blízkosť budov MŠ, ZŠ a iných inštitúcií v obci zabezpečuje dobrú prístupnosť pre poskytovanie najefektívnejších služieb a aktivít klientom a cieľovej skupine, ktorej sú služby predovšetkým určené. KC ponúka rôznorodé služby - sociálne / pracovné poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia, preventívne, edukačné, relaxačné aktivity, záujmová činnosť.

Obec je zapojená aj do projektu terénnej sociálnej práce, ktorý je zameraný na predchádzanie sociálnemu vylúčeniu prostredníctvom poskytovania sociálnych služieb a opatrení. Terénna sociálna práca je zameraná najmä na tých, ktorí pomoc potrebujú alebo ju sami vyhľadajú, taktiež poskytujú sociálne i sociálno-právne poradenstvo zadarmo pre všetkých obyvateľov obce.

Respondenti dotazníkového prieskumu si myslia, že marginalizovanej rómskej komunite je venovaná príliš veľká pozornosť a privítali by viac aktivít zo strany samosprávy smerovaných k ostatným obyvateľom. Na druhej strane vnímajú problém nevhodného správania niektorých členov MRK, akým je napríklad časté rušenie nočného kľudu a sú si vedomí potreby jeho riešenia. Ako jednu z možností uvádzajú vyššie nasadenie MOPS. Ďalej by v obci privítali klub dôchodcov, či domov pre seniorov a sociálne byty. Dôchodcovia v prieskume zdôraznili potrebu organizovania zájazdov, výletov, či rôznych prednášok.

2.4.7.4 Služby

V obci sa nachádzajú dve predajne s potravinovým a rozličným tovarom a jedno pohostinstvo. Obec je tiež sídlom poštového úradu a má požiarnu zbrojnicu. Dobrovoľný hasičský zbor aktívne pracuje. V obci sa nachádza cintorín aj dom smútku, obec zabezpečuje ich pravidelnú údržbu.

Ostatné služby sú k dispozícii v meste Lučenec a Filákov, prípadne v okolitých obciach.

2.4.7.5 Kultúra a šport

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Na uskutočnenie kultúrnych akcií v obci je k dispozícii obyvateľom kultúrny dom s kapacitou cca 130 osôb. Budova prešla rozsiahlou rekonštrukciou v roku 2020. Slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít.

Najväčším organizátorom kultúrnych akcií je obec. Miestna kultúra sa sústreďuje predovšetkým na podujatia organizované pri významných výročiach alebo udalostiach.

Obyvatelia môžu využívať knižnicu, nachádzajúcu sa v centre obce pri obecnom úrade. Snahou obecnej knižnice je prilákať čím väčší počet stálych čitateľov.

Obec je organizátorom najmä týchto pravidelných kultúrnych podujatí:

- Sviatok sv. Mikuláša
- Posedenia seniorov a priaznivcov vianočných tradícií
- Deň obce
- Stretnutie Dravčanov
- Stavanie mája
- Halloween
- Stretnutia seniorov z príležitosti mesiaca úcty k starším
- Deň Zeme
- Festival hudby – kultúrne leto

Obyvatelia sa v dotazníkovom prieskume vyjadrili, že by potrebovali viac kultúrno spoločenských podujatí.

Pre športové aktivity má obec jedno futbalové ihrisko, ktoré Obec udržiava. Futbal v obci Veľké Dravce má dlhú tradíciu, čomu nasvedčuje aj fakt, že futbalové ihrisko v obci bolo vybudované v roku 1933. Počas jeho histórie sa na ňom odohrali aj ligové zápasy vzhľadom na to, že spĺňalo prísne kritériá ligového futbalu. Futbalové ihrisko tieto kritériá spĺňalo vďaka svojej rozlohe a rovinnosti povrchu, kvôli tomu ho mnohokrát využívali aj ligové futbalové kluby ako napr. Lučenec, Rimavská Sobota, Filákov, Radzovce. Na spomínanom ihrisku nielen, že sa hrávali ligové zápasy a tréningy, ale dokonca odchovalo dravčanských futbalistov, ktorí neskôr pôsobili vo vyšších ligových kluboch ako: Babka Štefan – VSS Košice, Čányi Tibor, Fukács Ján - LAFC Lučenec, Horváth Alexander - FTC Filákov. Dravčanské futbalové družstvo sa môže tiež popýšiť futbalovým hráčom Fukáčsom Jánom, ktorý bol vo futbalovom zväze vedený ako najstarší aktívne hrajúci registrovaný hráč na Slovensku.

V súčasnosti areál futbalového ihriska nevyhovuje požiadavkám medzinárodnej futbalovej organizácie FIFA, kvôli čomu sa dravčanské futbalové družstvo už nemôže zúčastňovať na futbalových súťažiach. Nevyhovuje preto, lebo je v dezolátnom stave, taktiež nemá sociálne zariadenie, prezliedkarne a ani nie je dostatočne oplotené. Vzhľadom na tieto nedostatky sa dravčanské futbalové družstvo nemôže zúčastňovať na súťažiach, a preto sa hráči nemôžu ďalej rozvíjať a sú nútení hrať v okolitých kluboch.

Respondenti dotazníkového prieskumu by ocenili vybudovanie šatní na futbalovom ihrisku a všeobecne lepšiu starostlivosť o športové ihriská nachádzajúce sa v obci.

2.4.7.6 Bývanie

Údaje o stave bytového a domového fondu obce Veľké Dravce sme čerpali z informácií získaných z evidencie obce. Bytový fond je celkovo zastaralý.

V obci Veľké Dravce je časť domového fondu neobývaná. Z celkového počtu domov je neobývaných cca 12 domov. Záujem o výstavbu nových domov je, situáciu komplikujú nevysporiadané pozemky a rozdrobené vlastníctvo.

Tabuľka č. 14 Domový a bytový fond

	Trvalo obývané	Neobývané	Spolu
Počet domov	175	12	187
Počet bytov	12	0	12

Zdroj: Evidencia OÚ Veľké Dravce

Aj respondenti sa vyjadrili, že je potrebné realizovať výstavbu domov pre mladé rodiny a nejakým spôsobom využívať dlhodobo prázdne nevyužívané domy.

2.4.7.7 Ochrana a bezpečnosť

Obec nemá zriadenú obecnú políciu a nemá tu zastúpenie ani štátna polícia. V obci je zriadený dobrovoľný hasičský zbor, ktorý je zaradený do kategórie „B“. Zbor má 27 členov, aktívne pracujú a zúčastňujú sa hasičských súťaží. K svojej činnosti majú k dispozícii požiarnu techniku a to 2 automobily a požiarnu striekačku, ako aj ďalšiu potrebnú výstroj a výzbroj. Zasahujú pri požiariach a organizujú pravidelné cvičenia požiarného družstva. V roku 2022 zasahoval DHZ pri 7 požiariach a vykonal celkom 34 cvičení požiarného družstva.

Verejné osvetlenie v obci bolo zrekonštruované, je v dobrom technickom stave, počet svetelných bodov je dostačujúci. Kamerový systém sa v obci nachádza, tento stav nie je postačujúci.

Automobilová premávka, najmä presun nákladných automobilov z blízkych kameňolomov, vo vnútri obce je dosť intenzívna.

Respondenti prieskumu hodnotia niektoré oblasti kladne. Jednou z nich je práve verejné osvetlenie, ktoré je „zelené“.

2.4.8 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

2.4.8.1 Doprava a cesty

Širšie vzťahy obce Veľké Dravce sú podmienené dopravnými väzbami na sídelnú štruktúru Banskobystrického kraja. Základným druhom dopravy je cestná. Obcou prechádza cesta III. triedy a miestne cesty. Obec je od okresného mesta Lučenec vzdialená 16 km, pričom vzdialenosť od hlavnej cesty E 571 v smere Zvolen – Lučenec predstavuje 1,5 km (Bratislava – Nitra – Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice).

V obci sú dve autobusové zastávky. Dopravné spojenie s mestom Lučenec je vyhovujúce. Denne je k dispozícii 8 priamych autobusových spojov, z toho smerom z Veľkých Draviec do Lučenca je to 5 spojov a smerom z Lučenca do Veľkých Draviec 3 spoje.

S väzbou na susedné obce je potrebné budovať trasy pre cyklistov a upravovať ich pre podporu rozvoja cestovného ruchu.

V obci sa nachádzajú 4 chodníky o dĺžke 1484 m, (chodník na hlavnej ceste – 744 m, chodník smerom na Husinú – 230 m, chodník asfaltový – 325 a chodník na tzv. novej ulici o dĺžke 185 m, ktorý bol zrekonštruovaný v roku 2022).

Cez obec nevedie železničná trať. Najbližšia železničná zastávka je v susednej obci Prša (6,6 km). Najbližšie letisko je Sliač – 73 km a Košice – 143km.

Účastníci dotazníkového prieskumu považujú za potrebné dobudovať chýbajúce chodníky, najmä smerom ku cintorínu a zrekonštruovať tie existujúce. Tak isto je podľa nich potrebné zamerať sa aj na skvalitnenie miestnych komunikácií. Niektorí sa sťažujú na nadmernú hustotu automobilovej dopravy, a to najmä kamiónovej. Uvítali by vyššiu frekvenciu autobusových spojov.

2.4.8.2 Voda, kanalizácia a plyn

V obci bol dobudovaný verejný vodovod, v súčasnosti prebieha kolaudačné konanie a je predpoklad, že bude skolaudovaný v priebehu roka 2023.

V obci nie je dostupná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, či malé domové čistiarne. V obci je veľa žump a septikov, ktoré sa pravidelne vyvážajú cisternou. Tento nedostatok je limitujúcim faktorom ďalšieho ekonomického a sociálneho rozvoja obce. Jednou z prioritných úloh obce bude vybudovanie kanalizácie a ČOV.

Obec je plynofikovaná. Občania však vykurojú aj tuhým palivom, čo postupne zaťažuje životné prostredie, ale aj plynom a elektrinou.

Respondenti dotazníkového prieskumu si myslia, že prioritnými cieľmi samosprávy by malo byť vybudovanie kanalizácie a vodovodu a ČOV.

2.4.8.3 Elektrická energia, osvetlenie a rozhlas

Konfigurácia a počet distribučných trafostaníc vyhovuje pre súčasný stav. Sekundárna sieť je zrekonštruovaná, rozvody sú vedené trasou na betónových stĺpoch, v malých úsekoch (prípojky k domom) sú vybudované aj káblové rozvody.

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v priestoroch obecného úradu. Rozvody obecného rozhlasu sú vzdušné, sú vedené od obecného úradu po celej obci. Obecný rozhlas by potreboval rekonštrukciu, samospráva by uvítala bezdrôtový systém.

2.4.8.5 Informačná spoločnosť a telekomunikácie

V obci sú dostupné pevná i mobilné telefónne siete. Kvalita signálu je postačujúca. Zatiaľ sa v obci nenachádza verejný prístup k internetu.

2.4.9 ENVIRONMENTÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

2.4.9.1 Nakladanie s odpadmi

Za nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce, zodpovedá v súlade so zákonom o odpadoch Obec. Obec Veľké Dravce si nastavila systém zberu a nakladania s komunálnymi odpadmi tak, že podľa harmonogramu odvozu odpadu sa domáci odpad

z kukanádob vyváža každé 2 týždne, pričom sa každé 2 mesiace súčasne zberá triedený odpad (papier, plasty, sklo) a každé 2 mesiace ďalší triedený odpad (plasty). Nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom v obci Veľké Dravce upravuje Všeobecne záväzné nariadenie obce o miestnych daniach a miestnom poplatku za TKO. Zber zmesového komunálneho odpadu je zabezpečovaný spoločnosťou Mepos Lučenec podľa harmonogramu zvozu, ktorý je zverejnený na úradnej tabuli obce a obyvatelia sú informovaní aj prostredníctvom miestneho rozhlasu a letákmi doručenými do každej domácnosti. V obci Veľké Dravce nie je zavedený množstvový zber komunálneho odpadu. Obyvatelia platia paušálnu sadzbu na osobu a kalendárny deň.

V obci sa vykonáva triedený zber:

- a) elektroodpadov z domácností,
- b) papiera, skla, plastov, kovov (odpady z neobalových výrobkov sa zbierajú spolu s odpadmi z obalov), tetrapaky
- c) jedlých olejov a tukov z domácností (len v školskej jedálni),

V obci je zavedený zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad a parkov. V obci pri požiarnej zbrojnici je vybudované firmou Agro CS miesto na zber biologicky rozložiteľného odpadu. Obec má s firmou uzavretú zmluvu na zber a likvidáciu biologicky rozložiteľného odpadu. Dôvodom nezavedenia triedeného zberu komunálnych odpadov pre biologicky rozložiteľný kuchynský komunálny odpad je to, že obec Veľké Dravce si uplatňuje výnimku z povinnosti zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v obci podľa § 81 ods. 21 písm. b) zákona o odpadoch, na základe ktorej obec preukáže, že najmenej 50% obyvateľov kompostuje vlastný odpad. Obec Veľké Dravce biologicky rozložiteľný odpad z domácností umožňuje obyvateľom ako pôvodcom odpadu kompostovať za podmienky, že kompostovanie vykonávajú v súlade s podmienkami správneho kompostovania. Kompostovaním BRO si dokážu obyvatelia vyrobiť kvalitné komposty pre vlastné potreby, ktorých používanie má pozitívny vplyv na kvalitu pôdy a jej schopnosť zabezpečiť udržateľnú rastlinnú výrobu. Počas vegetačného obdobia (predovšetkým leto a jeseň) nie je kompostovanie postačujúce a problematické je aj flexibilný vývoz pokosenej trávy z verejných priestranstiev. Dochádza tak ku skládkovaniu a spaľovaniu BRO, čo je najhorší spôsob nakladania s ním a z dlhodobého hľadiska doslovne hazardujeme s kvalitou a úrodnosťou pôdy.

Tabuľka č. 15 Úroveň triedenia komunálnych odpadov v obci

	2020	2021	2022
Miera triedenia KO	50,83 %	60,83 %	76,27 %

Zdroj: OÚ Veľké dravce

2.4.9.2 Zeleň a verejné priestranstvá

Zeľeň je jednou z najhlavnejších potenciálov vidieka. Dodáva prostrediu atraktivitu a odlišuje ju od mesta. Ochrana životného prostredia, ale aj zveľaďovanie a skrášľovanie obce s ohľadom na šetrné využívanie verejných priestranstiev je jednou z priorít Veľkých Draviec. Obec priebežne verejnú zeľeň dopĺňa a zabezpečuje základnú starostlivosť o ňu.

Územie obce sa nachádza mimo ohrozených oblastí Slovenska z hľadiska narušenia životného

prostredia. V blízkosti obce sa nachádzajú menšie zdroje znečistenia, predovšetkým sa objavujú rôzne čierne skládky.

2.4.9.3 Kvalita ovzdušia a hluk

V obci nie sú žiadne významné zdroje znečistenia. Najproblematickejším faktorom ohrozujúcim kvalitu ovzdušia je kúrenie pevným palivom a cestná doprava, ktorá znižuje kvalitu ovzdušia prašnosťou. V blízkosti obce sa nachádzajú 2 kameňolomy, ktoré sú zdrojom nadmerného hluku.

Obr. č. Kvalita ovzdušia

Znečistenie ovzdušia	
Znečistenie CO	minimálne
Znečistenie SO ₂	minimálne
Znečistenie NO _x	minimálne
Znečistenie PM ₁₀	mierna

Zdroj: www.beiss.sk

2.4.10 MANAŽMENT A SPRÁVA OBCE

Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov. Obec vykonáva samosprávu v zmysle zákona NR SR č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení. Obecné zastupiteľstvo zriadilo nasledovné komisie: komisiu na ochranu verejného záujmu a komisiu verejného poriadku.

Verejné služby v kompetencii obce Veľké Dravce sú poskytované na zmluvnom základe: SSE, a.s. Žilina dodáva elektrickú energiu, zber tuhého komunálneho odpadu zabezpečuje Mepos Lučenec. Množstvo služieb zabezpečuje obec svojpomocne. Nevyhnutné služby spojené so zimnou údržbou a údržbou verejnej zelene obec zabezpečuje väčšinou samostatne.

Personálne kapacity obecného úradu (zamestnanci):

- celkový počet zamestnancov obce na pracovnú zmluvu (vrátane školských zariadení) je 30 – údaj za rok 2022), v školstve je zamestnaných 16 osôb,
- celkový počet zamestnancov OU v administratíve – 2, na pozíciách:
  - účtovníčka
  - samostatná odborná referentka.

2.5 Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia

- Existencia nepriaznivých demografických tendencií- globálny trend starnutia obyvateľstva.
- Klimatické zmeny.
- Negatívne zmeny v životnom štýle.
- Hospodárske a spoločenské dopady dlhodobej pandemickej situácie.
- Slabá podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- Nedostatok a nedostupnosť (administratívne a byrokratické bariéry) finančných zdrojov na rozvojové zámery obce.
- Trend presunu časti obyvateľstva z miest do okolitých vidieckych obcí s výhodnejšou polohou a dobrou dostupnosťou.
- Banskobystrický kraj patrí dlhodobo medzi kraje s najväčšou nezamestnanosťou a Lučenec je zaradený medzi najmenej rozvinuté okresy.

2.6 Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie

Nasledujúca tabuľka zachytáva prehľad hlavných výstupov zhodnotenia výziev, potenciálov, limitov a problémov s využitím SWOT analýzy vrátane z nej vyplývajúceho návrhu strategického prístupu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - relatívne vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku - prepojenie obecných komunikácií na hlavnú cestnú sieť - strategická poloha medzi mestami Lučenec – Filákov - priaznivé pôdno-klimatické podmienky pre poľnohospodársku a lesnícku prvovýrobu - obec je členom združenia – MAS Partnerstvo Južného Novohradu - funkčná webová stránka obce - neznečistené životné prostredie - aktívna činnosť miestnej samosprávy počas roka - organizovanie športových a kultúrno-spoločenských podujatí - dobrá informovanosť obyvateľov obce - bohatá fauna a flóra - blízkosť hranice s Maďarskom	<ul style="list-style-type: none"> - negatívne migračné saldo – prevláda počet vysťahovaných - nedostatočná vzdelanostná úroveň obyvateľstva, málo kvalifikovaných ľudí - neochota vzdelávať sa - vysoká nezamestnanosť - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva - žiadne skúsenosti obyvateľstva s podnikaním - slabo rozvinuté občianske a komunitné aktivity - chýbajúci klub dôchodcov - nedostatočný kamerový systém - neobývané domy - chýbajúca kanalizácia, ČOV, vodovod - nevyhovujúca dopravná infraštruktúra - neexistuje infraštruktúra pre rozvoj turizmu - nedostatočná miera triedenia odpadu - nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj obce - strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných - nedostatok priestorov a voľno-časových aktivít pre deti a mládež

	<ul style="list-style-type: none"> - neprispôsobiví občania - slabá občianska infraštruktúra - zlý dosah na využitie rybníka na účely rozvoja cestovného ruchu z hľadiska vlastníckych a správcovských vzťahov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - existencia dostatku ľudských zdrojov a vhodných podmienok pre rozvoj poľnohospodárstva - rozvoj služieb (pošta, lekáreň, potraviny) - existencia MRK a s tým spojená možnosť lepšieho využívania externých finančných zdrojov - rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov - realizácia obecnej kanalizácie, ČOV, vodovodu, - zvýšenie množstva triedeného komunálneho odpadu - rekonštrukcia verejných budov - zriadenie klubu dôchodcov - zvýšenie bezpečnosti v obci zavedením kamerového systému, - oživenie kultúrneho a spoločenského života po pandémie ochorenia Covid-19 - budovanie funkčných partnerstiev v rámci regiónu 	<ul style="list-style-type: none"> - nepriaznivá politicko-ekonomická situácia v súvislosti s pandemiou a vojnou na Ukrajine - komplikované vzťahy so štátnymi inštitúciami (voda, energetika, policajti, cestári) - vysoká miera byrokracie pri využívaní cudzích verejných zdrojov (EÚ, štátne zdroje,...) - narastajúca migrácia obyvateľstva za prácou mimo obce a mimo regiónu - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry ako aj verejných budov - negatívne dopady klimatických zmien na poľnohospodárstvo, ale aj život obyvateľov - nedostatok investičného kapitálu

Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy

Zo záverov SWOT analýzy vyplynulo, že obec Veľké Dravce je typ podniku, v ktorom prevládajú slabé stránky nad silnými, avšak má viac príležitostí ako hrozieb. Aby samospráva využila otvárajúce sa príležitosti, na ktorých zvládnutie nemá dostatok vnútorných schopností, mala by sa snažiť postupne zosilňovať svoju pozíciu a odstrániť nedostatky. Odporúča sa **stratégia spojenectva**, ktorá umožní zväčšiť vnútornú silu a podieľať sa na príležitosti so spoľahlivým spojencom. Cieľom je využitie príležitostí k odstráneniu alebo zmierneniu slabých stránok.

2.7 Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia

Benchmarking môže pomôcť samosprávam ako podklad pre efektívne zabezpečovanie komunálnych služieb, navrhovanie a analyzovanie zmien v alokovaní financií, čo by v značnej miere pomohlo obciam efektívnejšie a rozumnejšie využívať verejné zdroje. Obce by mali zaviesť systém pravidelného hodnotenia a porovnávania ceny, výkonov a kvality poskytovaných komunálnych služieb a výdavkov spojených so zabezpečovaním verejných služieb, čo v sebe

zahŕňa aj spomínaný benchmarking, ktorý preberá skúsenosti zo súkromného sektora. Uvedená analýza môže pomôcť zorientovať sa predstaviteľom samosprávy v objektívnom stanovení nákladov na verejné služby, ktoré samospráva zo zákona poskytuje. V blízkom okolí obce Veľké Dravce sa nachádzajú viaceré samosprávy, s ktorými môže obec spolupracovať v zmysle uvedenej analýzy, napríklad obec Šávoľ. Ďalšími, v bezprostrednej blízkosti sa nachádzajúcimi napredujúcimi obcami, sú obce Buzitka a Pinciná. Tieto obce vďaka mobilizácii vlastného potenciálu a s využitím externých zdrojov efektívne napredujú.

2.8 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

Disparity predstavujú rozdielnosť a nerovnosť znakov, javov alebo procesov, ktoré majú územné umiestnenie. V ich dôsledku dochádza k nerovnomernému rozvoju v regiónoch.

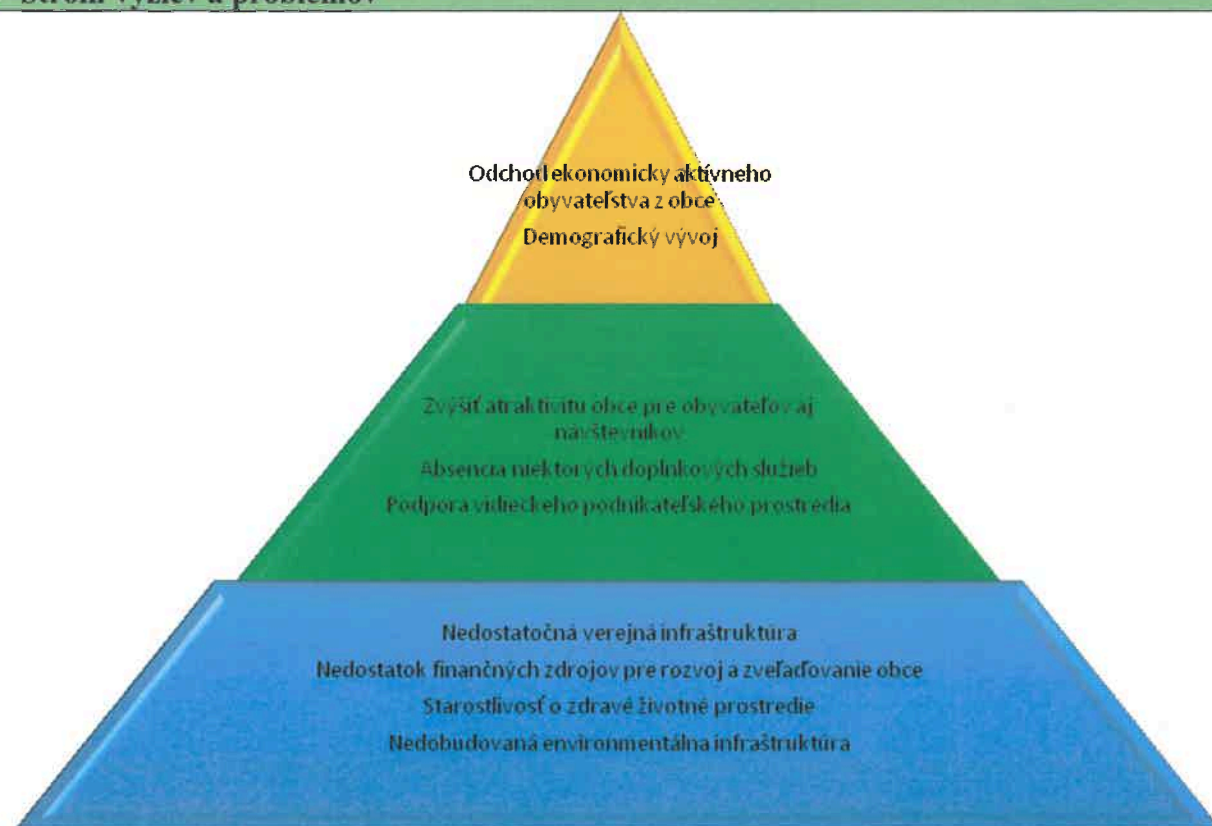
Pozitívne disparity – konkurenčná výhoda obce

- výhodná poloha obce voči mestám Lučenec a Filákovu, dopravná dostupnosť
- príjemné klimatické podnebie, krásna príroda
- životné prostredie bez akútnych ekologických záťaží
- výhodná poloha voči hranici s Maďarskom

Negatívne disparity – nevýhody obce

- nevyhovujúci technický stav niektorých prvkov infraštruktúry
- vysoká nezamestnanosť a tým nízka kúpyschopnosť obyvateľstva
- nedobudované prvky verejnej infraštruktúry (kanalizácia, ČOV)

2.9 Strom výziev a problémov

3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia rozvoja:

Obec Veľké Dravce - hospodársky a sociálne vyspelá, atraktívna obec so spokojným obyvateľstvom žijúcim v zdravom životnom prostredí, obec s priaznivými podmienkami pre rozvoj cestovného ruchu, zabezpečujúca kvalitné služby pre svojich obyvateľov i návštevníkov.

Hlavný cieľ:

Zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k udržateľnému rozvoju v hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce.

3.2 Štruktúra priorít a ich väzby

Hlavný cieľ bude napĺňaný prostredníctvom realizácie špecifických cieľov združených do 3 oblastí (priorít), ktoré sú rovnocenné a navzájom na seba nadväzujú:

- *Hospodárska oblasť*
- *Spoločenská oblasť*
- *Environmentálna oblasť*

V týchto prioritných oblastiach bude obec vytvárať podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie jej konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblasti trvale udržateľného rozvoja a rešpektovaním strategických cieľov VÚC – BBSK. V prioritných oblastiach rozvoja si obec stanovila strategické a špecifické ciele a navrhla opatrenia (aktivity), ktorými tieto ciele chce dosiahnuť.

3.3 Systém cieľov, ich súvislosti, indikátorov a strom cieľov

3.3.1 Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority

Hospodárska oblasť - Aktívna obec

- 1.1 Rozvoj verejných budov a priestranstiev
- 1.2 Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry
- 1.3 Rozvoj cestovného ruchu
- 1.4 Podpora podnikania a zamestnanosti v obci

Spoločenská oblasť - Kvalitný život v obci

- 2.1 Skvalitnenie sociálnej infraštruktúry a služieb
- 2.2 Zvyšovanie informovanosti obyvateľov
- 2.3 Zlepšovanie kultúrneho, spoločenského a športového prostredia

Environmentálna oblasť - Zdravý život v obci

- 3.1 Kvalitné odpadové hospodárstvo
- 3.2 Zelená obec

3.3.2. Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PRO

1. Prioritná oblasť – Hospodárska

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jej obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je aj podpora podnikania na území obce a podpora zamestnanosti.

Významným prvkom kvality života v obci je fungujúca a účelná technická vybavenosť obce. Hlavnou úlohou samosprávy vo Veľkých Dravciach je v tomto smere realizácia výstavby novej verejnej kanalizácie a čističky odpadových vôd, sprevádzkovanie verejného vodovodu, rekonštrukcia verejných budov a verejných priestranstiev. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry, ktorá zohľadňuje rast atraktívnosti obce. Značným nedostatkom, ktorý by napomohol hospodárskemu rozvoju, bezpečnosti a estetickému vzhľadu obce, je dobudovanie miestnych chodníkov a komunikácií.

Obec chce byť atraktívnou pre svojich obyvateľov a aj pre jej návštevníkov, preto bude hľadať zdroje (súkromné aj verejné) na budovanie verejných priestranstiev. Nemenej dôležitým cieľom je podpora zamestnanosti v obci formou prípravy nezamestnaných na nové formy zamestnania, praktické programy cez ponuky zamestnávateľov pre nezamestnaných aj absolventov praxe.

Zámerom obce je aj vybudovanie náučného chodníka a cyklotrasy. Zároveň sa postupne pripravuje na realizáciu rôznych aktivít prostredníctvom predprojektovej prípravy a prípravy na vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie.

2. Prioritná oblasť - Spoločenská

Jedným z definovaných cieľov stratégie obce Veľké Dravce je vytvorenie kvalitného prostredia pre život. Samospráva má naplánované rôzne aktivity smerujúce k priblíženiu sa k ideálnym podmienkam najmä v oblasti rozvoja komunitného života, a to okrem iného aj prostredníctvom organizovania rôznych športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatí. Jedným z cieľov je zmodernizovanie existujúcej obecnej strelnice. Obec pripravuje prostriedky aj na vylepšenie informovanosti jej obyvateľov a rozšírenie športovej infraštruktúry na jej území.

3. Prioritná oblasť – Environmentálna

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z Programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov, či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Medzi ciele obce jednoznačne patrí vybudovanie zberných miest, či vybudovanie zberného dvora vrátane priestoru pre komunálne odpady vhodné na prípravu na opätovné použitie. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody. Obec Veľké Dravce bude podporovať aktivity zamerané najmä na predchádzanie vzniku komunálneho odpadu ako aj na aktivity zacielené na jeho ďalšie zhodnocovanie.

Záujmom samosprávy je motivácia obyvateľov podieľať sa na zmenách, ktoré povedú k udržateľnému, bezpečnejšiemu a zdravšiemu prostrediu vo svojom okolí. Výsadba zelene a starostlivosť o zelené verejné priestranstvá v obciach a mestách je kľúčové, pretože prispievajú k zníženiu celkového znečistenia ovzdušia a úrovne smogu. V neposlednom rade zachytávajú vodu v krajine, pozitívne vplývajú na celkový krajinný obraz obce a prispievajú k ekologickej stabilite územia.

PRIORITNÁ OBLASŤ	1. Hospodárska			
	Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO	Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy, na ktoré špecifický cieľ reaguje
1.1 Rozvoj verejných budov a priestranstiev	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké Dravce	Pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia verejnej infraštruktúry. Nedostatok investičného kapitálu a vlastných finančných zdrojov. Nevyhovujúci stav verejných budov a verejných priestranstiev.
		Spolupracujúci partneri	Podnikateľské subjekty, neziskové organizácie.	

Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad	
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporuje napĺňanie cieľov danej oblasti	Ciele: 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 3.1	Priama a nepriama podpora dosiahnutia cieľov	Občania obce, Podnikateľské subjekty, Návštevníci obce a turisti	Zlepšenie podmienok pre život v obci a pre cestovný ruch, zatraktívni sa obec pre občanov obce aj návštevníkov..
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu)					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
Plocha vybudovaných alebo zmodernizovaných verejných priestranstiev	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	300 m ²	Áno
1.2 Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké Dravce	Pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia verejnej infraštruktúry. Nedostatok investičného kapitálu a vlastných finančných zdrojov. Nevyhovujúci stav verejných budov a verejných priestranstiev.	
		Spolupracujúci partneri	Podnikateľské subjekty, nezisk		

			ové organi zácie.			
Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad		
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu	
Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030, a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporujú napĺňanie cieľov danej oblasti	Ciele: 1.3, 1.4, 2.3,	Priama a nepriama podpora dosiahnutia cieľov	Občania obce, Podnikateľské subjekty, Návštevníci obce a turisti	Zlepšenie podmienok pre život v obci aj pre cestovný ruch, zatraktívniť obec pre občanov obce, návštevníkov aj potencionálnych investorov	
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Počet pripojených domácností na verejnú kanalizáciu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	90%	áno	
Počet pripojení na verejný vodovod	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	145	áno	

	% využívania ČOV	Množstvo prečistenia odpadových vôd	Množstvo prečistenia odpadových vôd	0	90%	áno
	Dĺžka dobudovaných alebo zrekonštruovaných chodníkov a miestnych komunikácií	Množstvo	Množstvo	Množstvo	1400m	áno
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké Dravce	Hospodárske a spoločenské dopady dlhodobej pandemickej situácie Nedostatok investičného kapitálu a vlastných finančných zdrojov Nevyužitý potenciál obce pre cestovný ruch		
		Spolupracujúci partneri	Štátne inštitúcie, vzdelávacie inštitúcie			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK, a	Priamo a nepriamo podporujúce napĺňanie cieľov v danej oblasti	Ciele: 1.1, 1.2, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3,	Priama a nepriama podpora dosiahnutia cieľov	Obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, návštevníci obce	Zvýšenie kvality života obyvateľov, zvýši sa návštevnosť obce	

	d'alšie sektorové strategické dokumenty					
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet nových/zmodernizovaných prvkov infraštruktúry cestovného ruchu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	áno
	Dĺžka zmodernizovaného náučného chodníka	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0m	800m	áno
	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0m	2000m	áno
	Počet aktivít v turistike a agroturistike	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	áno
1.4 <i>Podpora zamestnanosti v obci</i>	2023 - 2030	Hlavný partner Spolupracujúci partneri	Obec Veľké Dravce Podnikateľské subjekty pôsobiace v obci	Zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva, vyššia kúpyschopnosť obyvateľov, zvýšenie zamestnanosti. Hospodárske a spoločenské dopady dlhodobej pandemickej situácie. Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva, málo kvalifikovaných ľudí. Žiadne skúsenosti obyvateľstva s podnikaním. Stagnujúci rozvoj podnikateľských aktivít. Narastajúca migrácia obyvateľstva za prácou mimo obce a mimo regiónu. Nízky záujem firiem investovať v menších obciach.		

	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporuje napĺňanie cieľov danej oblasti	Ciele: 1.1, 1.2, 1.3, 2.2, 2.3	Priama a nepriama podpora dosiahnutia cieľov	Občania obce, Podnikateľské subjekty	Zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva. Zvýšenie zamestnanosti.
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet aktivít smerujúcich k podpore spolupráce s podnikateľmi	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	áno
	Počet zrealizovaných projektov na zvýšenie zamestnanosti	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	3	áno
PRIORITNÁ OBLASŤ	2. Spoločenská					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
2.1 Skvalitnenie	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké	Nevyužitie prístupných zdrojov pre rozvoj		

sociálnej infraštruktúry a služieb			Dravce	obce vo všetkých smeroch.		
		Spolupracujúci partneri	Podnikateľské subjekty, neziskové organizácie, rozvojové a konzultačné agentúry, štátne organizácie, BBSK	Možnosti spolufinancovania rozvojových aktivít zo zdrojov EÚ. Slabo rozvinuté občianske a komunitné aktivity. Chýbajúce komunitné centrum. Problematická marginalizovaná rómska komunita. Budúcnosť MRK a jej odkázanosť na sociálnu starostlivosť.		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, Plán udržateľnej mobility BBSK, RIÚS BBK a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporuje napĺňanie cieľov v danej oblasti	Ciele: 2.3, 1.1, 1.3, 1.4	Posilňuje napĺňanie daných cieľov	Obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, návštevníci obce	Zvýšenie životnej úrovne všetkých obyvateľov.
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	

	Počet služieb v sociálnej oblasti	Výsledok	nom Evidencia obecný úrad	3	4	áno	
	Počet nových prvkov sociálnej infraštruktúry	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	áno	
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje			
2.2 Zvýšenie informovanosti obyvateľov	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké Dravce	<ul style="list-style-type: none"> - Negatívne zmeny v životnom štýle - Hospodárske a spoločenské dopady z dlhodobej pandemickej situácie - Starnutie obyvateľstva a odchod mladých obyvateľov za prácou a vzdelaním bez perspektívy návratu - Chýbajúca infraštruktúra cestovného ruchu - Nedostatočný marketing obce a propagácia aktivít - Nedostatočná informovanosť obyvateľov 			
		Spolupracujúci partneri	Štátne orgány, BBSK				
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad		
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu	
	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo podporuje napĺňanie cieľov v danej oblasti	Ciele: 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 3.1	Nepriamo podporuje naplnenie cieľa	Obyvatelia obce	Zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.	
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené	

		ra	pre jeho monitorovanom			stratégie
	Počet nových/vylepšených prvkov, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	3	áno
	Počet skvalitnených služieb, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	nie
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
2.3 Zlepšenie kultúrneho, spoločenského a športového prostredia	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké Dravce	Nevyhovujúci stav voľnočasových a oddychovo-rekreačných zón Stagnujúci rozvoj podnikateľských aktivít - Pandémia s dopadom na ekonomickú aktivitu Absencia služieb Chýbajúca infraštruktúra pre šport.		
		Spolupracujúci partneri	Štátne organizácie, BBSK, Rozvojové a konzultačné agentúry			
		Väzba na nadradené a sektorálne stratégie	Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda, Program Slovensko 2021 – 2027, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR,	Priamo a nepriamo podporujúce napĺňanie cieľov danej oblasti	Ciele: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1,	Nepriamo podporuje naplnenie daných cieľov	Obyvatelia obce, návštevníci obce	Zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva

	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK, RIÚS BBK a ďalšie sektorové strategické dokumenty		3.2			
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
Počet zrealizovaných podujatí	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	10 ročne	áno	
Počet vylepšených prvkov spoločenskej, kultúrnej a športovej infraštruktúry	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	áno	
Počet projektov na podporu partnerstiev obcí	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	1	áno	
PRIORITNÁ OBLASŤ	3. Environmentálna					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>3.1 Kvalitné odpadové hospodárstvo</i>	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké Dravce	Nedostatočná miera triedenia odpadu. Existencia nelegálnych skládok. Pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia infraštruktúry. Negatívne dopady klimatických zmien na poľnohospodárstvo, ale aj život obyvateľov. Nedostatočné odpadové hospodárstvo - Nedostatočná informovanosť a komunikácia Nízka disciplína obyvateľov pri separovaní komunálneho odpadu		
		Spolupracujúci partneri	Štátne podniky a organizácie, BBSK, Rozvojové a konzultačné agentúry			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO	Očakávaný dopad		

	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Partnerská dohoda - Ekologické Slovensko pre budúce generácie, Program Slovensko 2021 – 2027, Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025, Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo prispieva k naplneniu cieľov danej oblasti	Ciele: 3.2, 2.1, 1.2, 1.4, 2.3	Nepriamo prispieva k naplneniu daných cieľov	Obyvatelia obce	Zdravšie životné prostredie
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Miera triedenia komunálneho odpadu	Dopad	Evidencia obecný úrad	76,27%	78%	áno
	Počet zorganizovaných výmenných búrz	Výsledok	Evidencia obecný úrad	2 ročne	5 ročne	nie
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PRO		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		

3.2 Ochrana životného prostredia	2023 - 2030	Hlavný partner	Obec Veľké Dravce	Nedostatočná miera triedenia odpadu. Existencia nelegálnych skládok. Pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia infraštruktúry. Negatívne dopady klimatických zmien na poľnohospodárstvo, ale aj život obyvateľov.		
		Spolupracujúci partneri	BBSK, Štátne podniky, Rozvojové a konzultačné agentúry			
Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PRO		Očakávaný dopad		
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu	
Partnerská dohoda, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 – 2025, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025, Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 a ďalšie sektorové strategické dokumenty	Priamo a nepriamo prispieva k naplneniu cieľov danej oblasti	Ciele: 3.1, 2.3, 2.2, 1.1, 1.2, 1.3, 1.4	Nepriamo podporuje naplnenie daných cieľov	Obyvatelia obce	Zdravšie životné prostredie	
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	

	Plocha novovysadenej zelenej zóny	Výsledok	nom Evidencia obecný úrad	0 m ²	200 m ²	áno
	Počet aktivít na odstránenie nelegálnych skládok odpadu	Výsledok	Evidencia obecný úrad	1	2	áno
	Počet podporených projektov na ochranu ŽP	Výsledok	Evidencia obecný úrad	0	2	áno

3.4 Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PRO

Návrh jedného zo štyroch prístupov (ofenzívnej stratégie, defenzívnej stratégie, stratégie spojenectva a stratégie úniku) je výstupom SWOT analýzy. Spravidla je strategický prístup kombináciou viacerých dimenzií stratégie. Stratégia môže byť v tomto zmysle založená na maximalizácii využitia vnútorných zdrojov (ako sú fyzické, nefyzické, alebo organizačné schopnosti, dopyt, jedinečnosť/nahraditeľnosť, vhodnosť, trvácnosť), na využití spolupráce a deľby práce medzi partnerov, na zabezpečení udržateľnosti budovaním robustnosti, resp. rozvojom adaptačných schopností a flexibility v dynamicky sa meniacich a ťažko predvídateľných podmienkach, na prioritě uspokojovania dopytu, či na využití najnovších poznatkov, prístupov a technológií. V súčasnosti sa v rámci rôznych prístupov presadzujú integrované prístupy.

3.5 Partneri pre implementáciu PRO a stratégia ich zapojenia

P.č.	Názov	Záujem v konkrétnom projekte v rámci PHSR	Vyhodnotenie, poznámky
1.	Obecný úrad Veľké Dravce	Výkonný a administratívny orgán	
2.	Aktívni občania	Konzultačný a poradný orgán	
3.	Subjekty pôsobiace v cestovnom ruchu v regióne	Zapojené pri príprave a realizácii nástrojov v oblasti cestovného ruchu	
4.	Zamestnávateľia pôsobiaci v regióne	Spolupráca pri implementácii nástrojov v oblasti zamestnanosti a podnikateľského prostredia	
5.	Susedné obce z regiónu	Spolupráca pri implementácii nástrojov s presahom územia (infraštruktúra, cestovný ruch)	
6.	Rozvojové a konzultačné agentúry	Konzultácia možností získania nenávratných zdrojov pre implementáciu nástrojov.	

4. IMPLEMENTAČNÝ PLÁN A PLÁN MONITOROVANIA

4.1. Nástroje na implementáciu stratégie, postup pri implementácii PRO (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane

princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík)					
Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
Špeci-fický cieľ	Nástroj/Aktivita/Projekt	Nositeľ projekt u/zodpo vednosť	Miesto	Časový harmonogram	Monitoring/ukazovatele
1.1	Rekonštrukcia miestneho cintorína	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Plocha vybudovaných alebo zmodernizovaných verejných priestranstiev
1.1	Revitalizácia centra obce	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Plocha vybudovaných alebo zmodernizovaných verejných priestranstiev
1.2	Rekonštrukcia, modernizácia detského ihriska	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Plocha vybudovaných alebo zmodernizovaných verejných priestranstiev
1.2	Sprevádzkovanie a napájanie na verejný vodovod	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet pripojení na verejný vodovod
1.2	Vybudovanie verejnej kanalizácie	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet pripojených domácností na verejnú kanalizáciu
1.2	Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Dĺžka dobudovaných alebo zrekonštruovaných chodníkov a miestnych komunikácií
1.2	Vybudovanie verejnej ČOV	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Množstvo prečistenia odpadových vôd
1.3	Vybudovanie/rozšírenie náučného chodníka	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet nových prvkov infraštruktúry cestovného ruchu
1.3	Vybudovanie cyklotrasy	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy
1.3	Rozvoj turistiky a agroturistiky	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet aktivít v turistiky a agroturistiky
1.3	Rozvoj služieb cestovného ruchu	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet nových služieb v cestovnom ruchu
1.4	Realizácia vzdelávacích a motivačných programov	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet zrealizovaných projektov na zvýšenie zamestnanosti
1.4	Realizácia projektov aktivizácie a zamestnanosti	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet zrealizovaných projektov na zvýšenie zamestnanosti
1.4	Realizácia projektov	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet aktivít smerujúcich

	spolupráce s podnikateľmi	Veľké Dravce	Dravce		k podpore spolupráce s podnikateľmi
1.4	Tvorba prostredia pre podnikanie a investorov	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet aktivít smerujúcich k podpore spolupráce s podnikateľmi
2.1	Vybudovanie klubu dôchodcov	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet nových prvkov sociálnej infraštruktúry
2.1	Realizácia projektu terénnej sociálnej práce a komunitnej práce	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet služieb v sociálnej oblasti
2.1	Realizácia miestnych občianskych služieb	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet služieb v sociálnej oblasti
2.1	Realizácia opatrovateľskej služby	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet služieb v sociálnej oblasti
2.2	Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu – bezdrôtový systém	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet nových/vylepšených prvkov, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti
2.2	Tvorba a vydávanie obecných novín	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet nových/vylepšených prvkov, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti
2.2	Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet nových/vylepšených prvkov, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti
2.2	Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov obce	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet nových/vylepšených prvkov, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti
2.2	Tvorba a aktualizácia webstránky	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet skvalitnených služieb, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti
2.3	Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet zrealizovaných podujatí
2.3	Podpora a rozvoj partnerstiev obcí	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet projektov na podporu partnerstiev obcí
2.3	Aktivity smerujúce k skvalitneniu spoločenskej, kultúrnej a športovej infraštruktúry	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet vylepšených prvkov spoločenskej, kultúrnej a športovej infraštruktúry
2.3	Modernizácia obecnej	Obec	Veľké	2023 - 2030	Počet vylepšených prvkov

	strelnice	Veľké Dravce	Dravce		spoločenskej, kultúrnej a športovej infraštruktúry
3.1	Skvalitnenie zberu a triedenia odpadu	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Miera triedenia komunálneho odpadu
3.1	Aktivity zamerané na predchádzanie vzniku odpadu	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Evidencia obecný úrad /Počet zorganizovaných výmenných búrz
3.1	Výstavba zberného dvora vrátane priestoru pre komunálne odpady vhodné na prípravu na opätovné použitie	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Miera triedenia komunálneho odpadu
3.2	Výsadba a ochrana zelene	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Plocha novovysadenej zelenej zóny/ Počet podporených projektov na ochranu ŽP
3.2	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu	Obec Veľké Dravce	Veľké Dravce	2023 - 2030	Počet aktivít na odstránenie nelegálnych skládok odpadu

4.2. Systém monitorovania a hodnotenia naplňovania PRO

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja obce. Koordinátorom monitorovania je starosta obce. Úlohou koordinátora bude poslať jedenkrát ročne podkladové materiály a monitorovaciu správu vrátane vyhodnotenia merateľných ukazovateľov všetkým členom monitorovacieho výboru (v prípade obce Veľké Dravce Obecnému zastupiteľstvu).

Výstupom bude monitorovacia správa obsahujúca návrh opatrení a aktualizácie PRO. Táto bude schvaľovaná obecným zastupiteľstvom. Opatrenia a aktualizácie schválené zastupiteľstvom sa stanú súčasťou Programu rozvoja obce.

Zákon 309/2014 Z. z. upravuje povinnosť obce predkladať Banskobystrickému samosprávnemu kraju správu o plnení Programu rozvoja obce – do 31. 5.

Názov indikátora/ mília/ ukazovateľa efektívnosti	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovania	Zodpovednosť za monitoring
<i>Počet zrealizovaných projektov/nástrojov</i>	<i>Evidencia obce</i>	<i>31.12. v každom roku platnosti</i>	<i>Obec</i>	<i>Starostka obce</i>
<i>Miera plnenia ukazovateľov</i>	<i>Evidencia obce</i>	<i>31.12. v každom roku platnosti</i>	<i>Obec</i>	<i>Starostka obce</i>
<i>Výška</i>	<i>Evidencia obce</i>	<i>31.12. v každom roku</i>	<i>Obec</i>	<i>Starostka obce</i>

<i>preinvestovaných prostriedkov do nástrojov a opatrení</i>		<i>platnosti</i>		
--	--	------------------	--	--

5.PLÁN VYUŽITIA/AKTIVIZÁCIE ZDROJOV VRÁTANE FINANČNÉHO PLÁNU

Plán využitia zdrojov vrátane zostavenia finančného plánu implementácie stratégie je jednou z kľúčových častí podrobného plánu implementácie stratégie. V rámci tejto časti sa stanovujú finančné, ľudské, priestorové, materiálne, prípadne iné zdroje, ktoré sú nevyhnutné pre implementáciu stratégie a zostaví sa plán ich nasadenia v procese implementácie PRO vrátane plánu využitia finančných zdrojov. Tieto plány identifikujú objemy finančných a iných zdrojov a alokujú ich podľa účelu, času a miesta ich využitia. Obec Veľké Dravce plánuje na svoje aktivity využiť vlastné zdroje z obecného rozpočtu v kombinácii s možnosťami financovania zo štrukturálnych fondov, fondov Európskej únie a štátnych fondov. V súčasnosti môže obec žiadať o nenávratné finančné prostriedky z operačných programov Programového obdobia 2014 – 2020 do 31.12.2023, ďalej z Plánu obnovy a odolnosti, ktorého cieľom je podporiť reformy a investície pomáhajúce Slovensku dobiehať životnú úroveň priemeru EU (do roku 2026). Od roku 2022 je možné žiadať o finančnú podporu z Operačného programu Slovensko (Programové obdobie 2021 – 2027).

Zdroje finančného zabezpečenia*:

a. Verejné zdroje:

- štátny rozpočet,
- štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond), - rozpočet vyšších územných celkov (VÚC),
- rozpočet obce.

b. Iné zdroje:

- prostriedky fyzických osôb,
- prostriedky právnických osôb,
- úvery,
- príspevky medzinárodných organizácií,
- iné prostriedky.

c. Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia – finančné prostriedky z Európskej únie (Programové obdobie 2021-2027, Operačný program Slovensko)

Identifikátor		Rok			Predpokladané investície spolu EUR	Zdroje finančného zabezpečenia *
		N	N+1	N+2		
		%	%	%		
Špecifický cieľ						
<i>1.1 Rozvoj verejných budov a priestranstiev</i>						
<i>Aktivita</i>	<i>Rekonštrukcia miestneho cintorína</i>				<i>20 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Modernizácia školskej jedálne</i>				<i>25 000</i>	<i>a, b, c</i>

<i>Aktivita</i>	<i>Modernizácia školského ihriska</i>				<i>60 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Revitalizácia centra obce</i>				<i>15 000</i>	<i>a, b, c</i>
Špecifický cieľ <i>1.2 Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry</i>						
<i>Aktivita</i>	<i>Rekonštrukcia, modernizácia detského ihriska</i>				<i>25 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Sprevádzkovanie a napájanie na verejný vodovod</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Vybudovanie verejnej kanalizácie</i>				<i>1 700 000 vrátane ČOV</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov</i>				<i>500 000</i>	<i>a,b,c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Vybudovanie verejnej ČOV</i>				<i>1 700 000 vrátane kanalizácie</i>	<i>a, b, c</i>
Špecifický cieľ <i>1.3 Rozvoj cestovného ruchu</i>						
<i>Aktivita</i>	<i>Modernizácia náučného chodníka</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Vybudovanie cyklotrasy</i>				<i>100 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Rozvoj turistiky a agroturistiky</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Rozvoj služieb cestovného ruchu</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>
Špecifický cieľ <i>1.4 Podpora zamestnanosti v obci</i>						
<i>Aktivita</i>	<i>Realizácia vzdelávacích a motivačných programov</i>				<i>60 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Realizácia projektov aktivizácie a zamestnanosti</i>				<i>85 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Realizácia projektov spolupráce s</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>

	<i>podnikateľmi</i>					
<i>Aktivita</i>	<i>Tvorba prostredia pre podnikanie a investorov</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>
Špecifický cieľ						
2.1 Skvalitnenie sociálnej infraštruktúry a služieb						
<i>Aktivita</i>	<i>Vybudovanie klubu dôchodcov</i>				<i>15 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Realizácia projektu terénnej sociálnej práce a komunitnej práce</i>				<i>280 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Realizácia miestnych občianskych služieb</i>				<i>50 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Realizácia opatrovateľskej služby</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Modernizácia obecnej strelnice</i>				<i>50 000</i>	<i>a, b, c</i>
Špecifický cieľ						
2.2 Zvýšenie informovanosti obyvateľov						
<i>Aktivita</i>	<i>Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu – bezdrôtový systém</i>				<i>25 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Tvorba a vydávanie obecných novín</i>				<i>Podľa potreby</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Skvalitnenie poskytovania informácií na verejných tabuliach</i>				<i>5 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Tvorba a vydanie propagačných materiálov pre obyvateľov obce</i>				<i>10 000</i>	<i>a, b, c</i>
<i>Aktivita</i>	<i>Tvorba a aktualizácia webstránky</i>				<i>8 000</i>	<i>a, b, c</i>

Špecifický cieľ						
2.3 Zlepšovanie kultúrneho, spoločenského a športového prostredia						
Aktivita	Realizácia kultúrno-spoločenských podujatí				50 000	a, b, c
Aktivita	Podpora a rozvoj partnerstiev obcí				10 000	a, b, c
Aktivita	Aktivity smerujúce k skvalitneniu spoločenskej, kultúrnej a športovej infraštruktúry				Podľa potreby	a, b, c
Špecifický cieľ						
3.1 Kvalitné odpadové hospodárstvo						
Aktivita	Skvalitnenie zberu a triedenia odpadu				200 000	a, b, c
Aktivita	Aktivity zamerané na predchádzanie vzniku odpadu				5 000	a,b,c
Aktivita	Výstavba zberného dvora				Podľa projektovej dokumentácie	a, b, c
Špecifický cieľ						
3.2 Zelená obec						
Aktivita	Výsadba a ochrana zelene				15 000	a, b, c
Aktivita	Odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu				6 000	a, b, c
6.RIZIKÁ IMPLEMENTÁCIE A ICH PREVENCIA						
Popis rizika	Väzba rizika na cieľ resp. nástroj implementácie PRO	Zhodnotenie významnosti rizika	Opatrenie na zníženie rizika	Spôsob monitorovani a rizika	Zodpovednosť za monitorovanie a realizáciu opatrenia	
Finančné	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Vysoká	Nedostatok finančných zdrojov na implementáciu	Aktivita obce v oblasti aktivít regionálneho rozvoja,	Starostka obce	

				aktívne vyhľadávanie možností nenávratného financovania	
Dosiahnutia merateľných ukazovateľov	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Stredná	Nedosiahnuti a stanovených hodnôt merateľných ukazovateľov	Reálne stanovenie plánovaných hodnôt	Starostka obce
Legislatívne	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Stredná	Prekážka v aktuálne platnej legislatíve pri implementácii	Analýza legislatívy pred prípravou programu	Starostka obce
Personálne	Prioritná oblasť 1, 2, 3	Nízka	Nedostatok personálnych kapacít na implementáciu	Analýza trhu práce, expertov, partnerov	Starostka obce

7. RIADENIE IMPLEMENTÁCIE

V systéme riadenia implementácie PRO musí byť predovšetkým presne definovaná úloha jednotlivých subjektov zapojených do realizácie PRO, ako aj pravidlá a procesy riadenia implementácie stratégie. V základnej riadiacej štruktúre implementácie stratégie sú diferencované orgány s riadiacou, výkonnou a kontrolnou funkciou. Jednotlivým orgánom riadiacej štruktúry je stanovená ich úloha, právomoci a zodpovednosti. V rámci riadiacej štruktúry implementácie PRO využívajú štruktúry spolupráce, ktoré sa osvedčili vo fáze tvorby PRO, aby sa zabezpečila kontinuita strategického plánovania.

Názov štruktúry kontroly implementácie PRO	Úlohy a kompetencie v rámci implementácie PRO		
<i>Zastupiteľstvo</i>	Schvaľovanie PRO, prehodnocovanie potreby jeho aktualizácie, monitoring, tvorba projektových zámerov		
<i>Iné stále orgány, kontroly, riadenia a koordinácie v území</i>	Kontrolór obce – kontrola plnenia cieľov, kontrola súladu rozpočtu s PRO Veľké Dravce		
Názov štruktúry riadenia implementácie	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov

PRO		implementácii PRO	
<i>Riadiaci výbor</i>	Starosta a obecné zastupiteľstvo	Rozhoduje, presadzuje, zadáva úlohy, lobuje smerom k nadriadeným orgánom a zabezpečuje všeobecnú podporu realizácie plánu	Zasadá minimálne 1 krát štvrťročne. Každý člen by mal mať kompetenciu prijať rozhodnutie a mal by zohrávať významnú úlohu v živote obce tak, aby mohol intervenovať pri realizácii a riešiť vznikajúce problémy.
Názov výkonnej štruktúry v procese implementácie PRO	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PRO	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
<i>Koordinátor tvorby stratégie</i>	Ing. Milan Haluška EVS Novohrad, Tomášovce	Na základe aktuálnej metodiky a platnej legislatívy koordinuje proces tvorby dokumentu PRO a spracováva dokument	Usmerňuje a koordinuje činnosti, aby proces aj výstup boli v súlade s aktuálnou metodikou a platnou legislatívou
<i>Tím pre koordináciu implementácie</i>	Starosta obce, Obecný úrad Veľké Dravce – administratíva	Podieľajú sa na realizácii jednotlivých nástrojov a monitoringu PRO. Spracujú hodnotiacu správu. Poskytujú technickú a administratívnu podporu procesom.	Podporná štruktúra pre ostatné štruktúry v procese prípravy a realizácie PRO. Dodáva informácie pre potreby implementácie a hodnotenia PRO.

8. ODPORÚČANIA A POŽIADAVKY VYPLÝVAJÚCE ZO SPRACOVANIA PRO

8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PRO pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia

Program rozvoja obce je program na najnižšom stupni verejnej správy, preto z neho nevyplývajú žiadne odporúčania na nižšie úrovne strategického riadenia

Pri spracovaní PRO Veľké Dravce sa vychádzalo zo strategických dokumentov na nadradených úrovniach, ktoré boli zohľadnené. Žiadame, aby sa pri aktualizácii strategických dokumentov prihliadalo na prijaté PRO na najnižších úrovniach, nakoľko tieto sú ľuďom najbližšie.

8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty

- Obecný úrad Veľké Dravce – výkonný orgán, administratívny orgán. Požaduje sa aby vytváral technické a administratívne zázemie pre implementáciu a monitoring PRO*
- Aktívni občania - konzultačný a poradný orgán pri implementácii špecifických nástrojov PRO. Požaduje a očakáva sa podávanie pripomienok a návrhov k realizácii PRO počas jeho implementácie. Zároveň sa požaduje aktívny prístup pri realizácii jednotlivých nástrojov.*
- Subjekty pôsobiace v cestovnom ruchu v regióne – zapojené pri príprave a realizácii nástrojov v*

- oblasti cestovného ruchu. Požaduje poradenstvo a spolupráca aj počas implementačnej fázy.*
- d. *Rozvojové a konzultačné agentúry – konzultácia možností získania nenávratných zdrojov pre implementáciu nástrojov. Očakáva sa aktívna spolupráca a výmena informácií najmä v oblasti možností získavania nenávratných zdrojov.*
  - e. *Zamestnávateľia pôsobiaci v regióne – Očakáva sa najmä spolupráca pri implementácii nástrojov v oblasti zamestnanosti a podnikateľského prostredia.*
  - f. *Susedné obce z regiónu – Očakáva sa najmä spolupráca pri implementácii nástrojov s presahom územia (infraštruktúra, cestovný ruch)*
  - g. *Orgány štátnej správy a regionálnej samosprávy – Očakáva sa spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov. Očakáva sa tiež profesionálny a ústretový prístup pri schvaľovacích a povoľovacích konaniach.*

8.3. Záverečná správa

Program rozvoja obce Veľké Dravce nie je statický, práve naopak ido o živý dokument. Jeho realizácia musí byť spoľahlivo sledovaná. Vzhľadom na to, že tento strategický dokument vznikol v období poznačenom rozsiahlou pandemiou ochorenia Covid-19 a vojnou na Ukrajine, pričom dopady týchto udalostí, či už ekonomické alebo sociálne, môžeme len odhadovať, je jednoznačné, že PRO Veľké Dravce musí byť podľa potreby doplňovaný a aktualizovaný. Neistota, ktorú obec prežíva sústreďuje prioritu na základné samosprávne funkcie, nechceme však, aby rozvojové a investičné priority stagnovali.

Pri aktualizáciách je dôležité, aby bolo zachované smerovanie načrtnuté v tomto dokumente, ktoré vzniklo na základe konsenzu s využitím zapojenia širokej verejnosti. V prípade, ak vznikne nová spoločenská potreba, objavia sa „nové projekty“, mali by prejsť štandardizovanou procedúrou prípravy a pripomienkovania. Až následne by mali byť zaradené do aktualizovaného programu. Je na všetkých aktéroch podieľajúcich sa na plánovaní, aby prispeli svojim dielom k tomu, aby nástroje (projekty) v rámci jednotlivých prioritných oblastí boli zrealizované.

9. VYUŽITÉ LITERÁRNE ZDROJE A INÉ ZDROJE

Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja v. 1.0.4.

Program rozvoja obce 2015 – 2020 s výhľadom do r. 2022

Komunitný plán sociálnych služieb obce Veľké Dravce do r. 2023

Štúdia uskutočniteľnosti trás k turistickým atraktivitám v regióne destinácie Turistický Novohrad a Podpoľanie

VÝROSTOVÁ, Eva, 2010. Regionálna ekonomika a rozvoj. Bratislava: IURA Edition. ISBN 978-80-8078-361-7

www.beiss.sk

www.oma.sk

<https://www.velkedravce.sk/>

www.upsvr.gov.sk

<https://zbgis.skgeodesy.sk/>

<http://datacube.statistics.sk/>

10. PRÍLOHY

1. Dotazník

2. Vzor monitorovacej správy

Príloha č. 1

Vážení obyvatelia obce.

Obec Veľké Dravce v spolupráci s EVS Novohrad pripravuje program rozvoja obce (PRO) na nasledujúce programové obdobie 2023 – 2030. Ide o strategický rozvojový dokument, ktorý má byť nositeľom rozvojovej politiky obce a má vychádzať z predstáv jej vedenia a predstáv jej obyvateľov. Spracovaním PRO dáva obec najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov.

Obyvatelia obce majú možnosť zapojiť sa priamo so svojimi nápadiami do tvorby PRO a to prostredníctvom tohto anonymného dotazníka. Jeho cieľom je zmapovať Vaše potreby, názory a predstavy pre účely krajšieho a plnohodnotného života v obci.

Dotazník v elektronickej podobe nájdete na našej webovej stránke <https://www.velkedravce.sk/>. Pokiaľ chcete dotazník odovzdať v papierovej forme, urobte tak v podateľni obecného úradu.

Ďakujeme!

DOTAZNÍKOVÉ OTÁZKY

Odpovede označte vyberte vždy len jednu možnosť!

1. Aký je Váš vek?

- 15 – 19 rokov   20 – 29 rokov   30 – 39 rokov   40 – 49 rokov
 50 – 59 rokov   viac ako 60 rokov

2. Ako dlho žijete v obci?

- 0 -5 rokov   6 -10 rokov   11 – 20 rokov   viac ako 20 rokov

3. Aké je Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie?

- základné   stredná škola bez maturity   stredná škola s maturitou
 vysokoškolské I. stupňa   vysokoškolské II. stupňa   vysokoškolské III. stupňa

4. Aké je Vaše sociálne postavenie?

- zamestnanec
 nezamestnaný
 nezamestnaný, ale zapojený do činností UPSVaR (aktivačné práce, malé obecné práce)
 podnikateľ / živnostník
 starobný dôchodca
 materská / rodičovská dovolenka
 študent
 iné .....

5. Kde pracujete?

- v obci   dochádzam do susednej obce .....   dochádzam do mesta .....

6. Aký je hlavný dôvod, prečo bývate v obci?

- narodil/a som sa tu
- vyrastal/a som tu
- priženil / „privydala“ som sa sem
- pracujem tu
- mám rád / rada život na vidieku
- iné .....

7. Aké je zloženie Vašej domácnosti?

- jednotlivec obaja rodičia s dieťaťom / deťmi
- manželia bez detí, resp. deti sú dospelé a žijú inde viacgeneračná domácnosť

8. Kde navštevuje Vaše dieťa jasle / škôlku / školu? (ak nemáte deti, otázku preskočte)

- navštevuje zariadenie v obci dochádza do susednej obce
- dochádza do mesta býva na internáte

9. Akým spôsobom dochádzate Vy alebo Vaše dieťa do práce / školy?

(Odpovedajte, ak Vy alebo vaše dieťa musíte za prácou / školou dochádzať. Ak nemusíte, otázku preskočte)

- autom autobusom vlakom iné

10. Ste spokojný s množstvom spojov, ktorými sa viete dostať z obce?

- Áno Nie, uveďte dôvod
.....

11. Aký prvok infraštruktúry Vám v obci chýba resp. je nejaký existujúci prvok dopravno-technickej infraštruktúry, ktorý potrebuje rekonštrukciu alebo je potrebné ho dobudovať? (aj viaceré možnosti)

- kanalizácia vodovod elektrické siete plynofikácia
- telekomunikácie chodníky tepelné hospodárstvo
- odpadové hospodárstvo cestná sieť a dopravné systémy
- iné .....

12. Ste spokojný s občianskou vybavenosťou v obci?

- spokojný čiastočne spokojný nespokojný

13. Chýba Vám v obci nejaká služba za ktorou musíte často dochádzať? Ak áno, aká?

- Áno..... Nie

14. Potreboval by nejaký člen Vašej rodiny sociálne služby priamo v obci? (Formou domova dôchodcov, pomoc sociálneho pracovníka priamo doma a pod.)

- Áno..... Nie

15. Ste spokojný s dostupnosťou služieb všeobecného lekára v obci alebo v jej blízkom okolí?

Áno Nie

16. Triedíte odpad?

Áno Nie

17. Ste dostatočne informovaný o dianí v obci?

Áno Nie

18. Akým spôsobom Vás obec informuje o dianí vo Vašej obci? (aj viaceré možnosti)

miestny rozhlas   webová stránka   miestne noviny

19. Tráвите svoj voľný čas v obci? Ak áno, ako?

Áno..... Nie

20. Je v obci dostatok možností pre voľnočasové aktivity pre deti?

Áno Nie

21. Je v obci dostatok možností pre voľnočasové aktivity pre mládež?

Áno Nie

22. Ako ste si zriadili internetové pripojenie?

Od poskytovateľa, ktorý má svoju sieť priamo v obci   od iného poskytovateľa

23. Keby ste mali ukázať novému návštevníkovi resp. obyvateľovi iného kraja/ okresu obec, kam by ste ho vzali?

.....

24. Aká je podľa Vás kvalita života v obci?

Veľmi dobrá   dobrá   priemerná   zlá

25. Plánujete ostať bývať v obci? Ak nie, čo by Vás presvedčilo ostať?

Áno Nie .....

26. Máte nejaký podnikateľský zámer, ktorý by sa dal v obci realizovať? Ak áno, stručne ho popíšte.

Áno Nie

.....

.....

27. Na ktoré 3 oblasti rozvoja obce by sa mala samospráva v budúcnosti sústrediť?

- vytvorenie lepších podmienok pre rodiny s deťmi
- dopravná infraštruktúra
- obnova a budovanie chodníkov
- informovanosť v obci

- kvalita služieb obecného úradu
- kultúrny a spoločenský život
- verejná zeleň
- odpadové hospodárstvo
- služby a občianska vybavenosť
- požiarna ochrana
- iné , špecifikovať .....

28. Priestor pre ďalšie návrhy na zlepšenie života v obci neobsiahnuté v otázkach:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ďakujeme za Vašu účasť!

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Dravce 2023 - 2030

**Monitorovacia správa
Hodnotenie ukazovateľov plnenia strategických cieľov**

V obci Veľké Dravce, dňa .....

Vypracoval: .....

Schválil: .....

PRIORITNÁ OBLASŤ	I. Hospodárska					
Špecifické ciele	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
1.1 Rozvoj verejných budov a priestranstiev	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Plocha vybudovaných alebo zmodernizovaných verejných priestranstiev	Výsledkový	Evidencia Obecný úrad			
1.2 Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Počet pripojených domácností na verejnú kanalizáciu	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			
	Počet pripojení na verejný vodovod	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			
	% využívania ČOV	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			

	Dĺžka dobudovaných alebo zrekonštruovaných chodníkov a miestnych komunikácií	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			
1.3 Rozvoj cestovného ruchu	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia
	Počet nových prvkov infraštruktúry cestovného ruchu	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
	Dĺžka vybudovaného náučného chodníka	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
	Počet aktivít v turistike a agroturistike	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
1.4 Podpora zemstnanosti v obci	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Počet aktivít smerujúcich k podpore spolupráce s podnikateľmi	Výsledok	Evidencia obecný úrad			

	Počet zrealizovaných projektov na zvýšenie zamestnanosti	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
Popis kvalitatívneho stavu plnenia opatrení Cieľa 1	<i>Popis k hodnoteným ukazovateľom s konštatovaním kvalitatívneho posunu príp. dovysvetlenie neplnených ukazovateľov (prečo nedošlo k plneniu) a plnených ukazovateľov (kde nastal najvýznamnejší posun resp. čo sa preukázalo počas obdobia ako najvýznamnejšie) Popíšte nielen výsledky ale aj dopady aj mimo opatrenia</i>					
PRIORITNÁ OBLASŤ	2. Spoločenská					
Špecifické ciele	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
2.1 Skvalitnenie sociálnej infraštruktúry a služieb	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Počet služieb v sociálnej oblasti	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
	Počet nových prvkov sociálnej infraštruktúry	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
2.2 Zvýšenie informovan	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia,

osti obyvateľov			monitorovanom			pokles)
	Počet nových/vylepšených prvkov, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
	Počet skvalitnených služieb, ktoré prispievajú k zlepšeniu informovanosti	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
2.3 Zlepšenie kultúrneho, spoločenského a športového prostredia	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Počet zrealizovaných podujatí	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
	Počet vylepšených prvkov spoločenských, kultúrnej a športovej infraštruktúry	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
	Počet projektov na podporu partnerstiev obcí	Výsledok	Evidencia obecný úrad			
Popis kvalitatívneho stavu	<i>Popis k hodnoteným ukazovateľom s konštatovaním kvalitatívneho posunu príp. dovysvetlenie neplnených ukazovateľov (prečo nedošlo k plneniu) a plnených ukazovateľov (kde nastal najvýznamnejší posun resp. čo sa preukázalo počas</i>					

plnenia opatrení Ciel'a 2	<i>obdobia ako najvýznamnejšie) Popíšte nielen výsledky ale aj dopady aj mimo opatrenia</i>					
PRIORITNÁ OBLASŤ	3. Environmentálna					
Špecifické ciele	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
3.1 Kvalitné odpadové hospodárstvo	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Množstvo vytriedeného BRKO a kuchynského BRKO	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			
	Miera triedenia komunálneho odpadu	Dopadový	Evidencia obecný úrad			
	Počet zorganizovaných výmenných búrz	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			
3.2 Ochrana životného prostredia	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanom	Vstupná hodnota	Dosiahnutá hodnota	Interpretácia (nárast, stagnácia, pokles)
	Plocha novovysadenej zelenej zóny	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			
	Počet aktivít na odstránenie nelegálnych skládok odpadu	Výsledkový	Evidencia obecný úrad			
	Počet	Výsledkový	Evidencia			

	podporených projektov na ochranu životného prostredia	k	obecný úrad			
Popis kvalitatívneho stavu plnenia opatrení Ciel'a 3	<i>Popis k hodnoteným ukazovateľom s konštatovaním kvalitatívneho posunu príp. dovysvetlenie neplnených ukazovateľov (prečo nedošlo k plneniu) a plnených ukazovateľov (kde nastal najvýznamnejší posun resp. čo sa preukázalo počas obdobia ako najvýznamnejšie) Popíšte nielen výsledky ale aj dopady aj mimo opatrenia</i>					